OKRESNÝ ÚRAD RUŽOMBEROK

odbor starostlivosti o životné prostredie
štátna správa posudzovania vplyvov
na životné prostredie
Dončova č. 11, 034 01 Ružomberok

Č.s.: OU-RK-OSZP- 2024/010378-018 v Ružomberku 6.12.2024

R O Z H O D N U T I E

vydané v zisťovacom konaní

Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 5 zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „príslušný orgán“) , v spojení s § 56 písm. b) zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon EIA“) podľa § 29, ods. 2 zákona EIA na základe oznámenia o zmene navrhovanej činnosti **„Stavebné úpravy a modernizácia chovu rýb – prevádzka Biely Potok“**, predloženého **Slovryb, a.s., Príbovce 258, 038 42, IČO 31 577 156** prostredníctvom splnomocnenca **ProBim s.r.o., Priekopská 53, 036 08 Martin – Priekopa, IČO 47 902 825** (ďalej len „navrhovateľ“) v spojení s § 18, ods. 2, písm. d zákona EIA a po vykonanom zisťovacom konaní o posudzovaní zmeny navrhovanej činnosti podľa § 29 zákona EIA a zákona č. 71/1976 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov rozhodol takto :

zmena navrhovanej činnosti

Stavebné úpravy a modernizácia chovu rýb – prevádzka Biely Potok

s a n e b u d e p o s u d z o v a ť .

Podmienky pre zmenu :

Počas projektovej prípravy

- zamedziť, aby sediment – exkrementy z chovných rybníkov neboli vypúšťané do recipientu Revúcej, umožňujúce kontrolu ich tvorby a technicky nenáročné odstraňovanie,
- Návrh RAS rieši separáciu tuhých častíc ako odpadovej produkcie z chovu v bubnovom filtri na úrovni 125µ. Tuhé časti budú následne odvádzané na exitujúce sedimentačné plochy

Počas výstavby

- výstavbu realizovať tak, aby bola prístupová komunikácia na stavenisko prejazdná a čistá;
- zabezpečiť počas výstavby opatrenia proti prašnosti (postrek) a tiež opatrenia proti výjazdu vozidiel so zablatenými pneumatikami;
- Pred začiatkom prác je potrebné vytýčiť všetky existujúce siete v dotknutom území. Je potrebné dodržať všetky ochranné pásma inžinierskych sietí (križovania, súbehy);
- Ak sa bude na stavenisku dočasne skladovať výkopová zemina, bude ju potrebné zabezpečiť proti prašnosti a bude potrebné prijať opatrenia na likvidáciu burín s dôrazom na invazívne druhy;
- výrub drevín možno uskutočniť po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o výrube a právoplatnosti stavebného povolenia maximálne 30 dní pred zahájením stavebných prác;
- pri výrube zabezpečiť, aby nedošlo k poškodeniu okolitých drevín;
- z miesta výrubu bude odstránená všetka drevná hmota;

Počas prevádzky

- Zabezpečiť použitie ikier z dôveryhodných overených zdrojov.
- Trvalo kontrolovať teplotu vody a obsah kyslíka na vstupe a výstupe z chovnej haly;
- Vizuálne kontrolovať zdravotný stav obsádok,
- Kontrolovať RAS a kvalitu vody,
- Prípadný úhyn, odstraňovať v súlade s veterinárnymi predpismi
- zabezpečiť vtok aj výtok vody proti úniku chovaných rýb do voľných vôd
- vzhľadom na výskyt medveďa hnedého, diviakov v danom priestore je potrebné, aby akékoľvek odpady vrátane komunálneho, uhynuté ryby, odpad z rýb, krmivá a iné pachovo výrazné látky boli skladované v uzatvorenom objekte

O D Ô V O D N E N I E

A) Priebeh konania

1. Navrhovateľ doručil dňa 28.10.2024 príslušnému orgánu Oznámenie o zmene.
2. Príslušný orgán zaslal Oznámenie o zmene dotknutej obci (Mesto Ružomberok listom číslo OU-RK-OSZP-2024/010378-002 zo dňa 5.11.2024), rezortnému orgánu (Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Bratislava listom číslo číslo OU-RK-OSZP-2024/010378-003 zo dňa 5.11.2024) a dotknutým orgánom listom číslo číslo OU-RK-OSZP-2024/010378-004 zo dňa 5.11.2024. Listy boli subjektom doručené elektronickou poštou dňa 5.11.2024.
3. Pre konanie bola podkladom dokumentácia Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti spracovaná firmou ENVICONSULT, spol. s r.o. Žilina v v 10/2024, ktorá bola dňa 5.11.2024 zverejnená na webovom sídle Ministerstva životného prostredia www.enviroportal.sk, ako aj na stránke Okresného úradu Ružomberok, odboru starostlivosti o životné prostredie – časť „Oznamy a dokumenty na stiahnutie“ – informačný systém EIA/SEA.
4. Dotknutá obec Ružomberok v zmysle § 29, ods. 8 zákona EIA do troch pracovných dní od doručenia oznámenia informovala verejnosť na úradnej tabuli obce a na webovom sídle www.ruzomberok.sk s dobou sprístupnenia najmenej po dobu 10 pracovných dní.
5. K Oznámeniu o zmene boli na príslušný orgán doručené stanoviská dotknutých orgánov.
6. Príslušný orgán listom číslo OU-RK-OSZP-2024/010378-013 zo dňa 15.11.2024 upovedomil účastníkov konania podľa § 29 ods. 14, písm. c zákona EIA, že v predmetnej veci vydá rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní v lehote 60 dní od doručenia uvedeného oznámenia t.j. do 27.12.2024, nakoľko sa jedná o zvlášť zložitý prípad. Dôvodom predĺženia lehoty z 30 na 60 dní bola skutočnosť, že príslušný orgán oboznámi navrhovateľa podľa § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, že vo veci podalo Združenie domových samospráv, P.O.Box 218, 851 02 Bratislava IČO 31820174 odôvodnené písomné stanovisko, s ktorým má právo sa oboznámiť a vyjadriť sa k nemu.
7. Dňa 5.12.2024 sa uskutočnila úradná konzultácia v zmysle § 63 zákona EIA podľa požiadavky účastníka konania Združenie domových samospráv, P.O.Box 218, 851 02 Bratislava IČO 31820174, ktorej výsledok je uvedený v odôvodnení.

B) Predmet zmeny

Kraj:	Žilinský
Okres:	Ružomberok
Obec:	Ružomberok
Katastrálne územie:	Ružomberok
Parcelné čísla:	C-KN 15241/13, 15241/1, 15241/12

Plánovaná realizácia zmeny súvisí s potrebnou modernizáciou chovu lososovitých rýb, nakoľko súčasný spôsob chovu nie je z dlhodobého hľadiska udržateľný z dôvodu nedostatočného zabezpečenia potrebného objemu vody pre chov týchto rýb. Jestvujúca prevádzka chovu rýb je v prevádzke od roku 1988, t.j. ešte pred účinnosťou súčasného zákona o posudzovaní vplyvov na ŽP č. 24/2006 Z.z. ako aj pôvodného zákona č. 127/1994 Z.z. Prevádzka bola predmetom zisťovacieho konania z roku 2011 pod názvom „Lipňové hospodárstvo Biely Potok“. Účelom zisťovacieho konania bolo vybudovanie nového rybníka pre generačné ryby lipňa tymiánového (Thymallus thymallus).

Chov rýb sa nachádza v južnej časti mesta Ružomberok, v miestnej časti Biely potok, mimo zastavaného územia a v tesnej blízkosti cesty I/59 v smere na Donovaly a Banskú Bystricu. Územie sa nachádza v úzkej doline rieky Revúca, v pretiahnutom smere sever-juh, západne sa nachádzajú svahy Veľkej Fatry, východne svahy Nízkych Tatier.

Chov rýb na Bielom Potoku je v súčasnosti riešený ako prietočné chovné zariadenie, ktoré je závisle na vysokom objeme privádzajúcej vody, čo v súčasnosti predstavuje ročný priemer na úrovni 780 l/s. Prítok vody zabezpečujú dva zdroje vody a to prítok z rieky Revúca a prítok z vlastného zdroja vody z prameňa. Dlhodobé výkyvy v počasí, súvisiace s globálnym otepľovaním, majú za následok každoročný úbytok vody na oboch zdrojoch vody (problémy chovu prevažne v letnom a jesennom období). Problémy chovu súvisiace s prítoku vody z rieky Revúca núti chovateľa rýb (spol. Spoločnosť Slovryb, a.s.), realizovať rôzne opatrenia na zachovania a stabilizáciu chovu na rybochovnom zariadení Biely Potok.

V súvislosti s vyššie uvedeným sa chovateľ rýb rozhodol realizovať modernizáciu chovu s použitím súčasných inovatívnych metód a poznatkov chovu lososovitých rýb. Jedná sa chovné zariadenia s využitím Recirkulačných akvakultúrnych systémov (RAS), ktoré sú budúcnosťou intenzívneho chovu rýb. Systém RSA bude použitý v chovnom zariadení Poľského alebo Dánskeho typu v uzatvorenej hale, kde sa okrem zásadného zníženia potreby vody eliminujú aj klimatické podmienky ktoré zásadne ovplyvňujú vonkajší chov, budú eliminovane choroby ktoré súvisia s vonkajším chovom a v neposlednom rade sa eliminujú škody spôsobené dravcami. Podstatou modernizácie je chov rýb na malom prítokovom množstve vody pri zachovaní objemovej produkcie chovu. Po dokončení modernizácie bude existujúci chov na Bielom Potoku stabilizovaný v novom zariadení na objeme 200 t až 300 t lososovitých rýb za rok, pri minimálnej potrebe vody čo je 15l/s. Projekt nepredpokladá celkové navýšenie chovu rýb na Bielom Potoku. Ročná produkcia rýb zostane na rovnakej úrovni t.j. 700 – 800 t/rok.

V zákonom stanovenom termíne 10 pracovných dní od doručenia zámeru podľa § 29, ods. 9 zákona doručili na príslušný orgán svoje písomné stanoviská tieto subjekty:

Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna správa ochrany ovzdušia č. OU-RK-OSZP-2024/010490-002 Mk zo dňa 6.11.2024 :

Prevádzka RH nemá navrhnutý zdroj znečistenia ovzdušia.

- z pohľadu štátnej správy ochrany ovzdušia k predloženému oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti nemáme žiadne pripomienky
- z pohľadu štátnej správy ochrany ovzdušia nepožadujeme, aby predložené oznámenie o zmene navrhovanej činnosti „Stavebné úpravy a modernizácia chovu rýb – prevádzka Biely Potok“ bolo posudzované podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Vyhodnotenie stanoviska príslušným orgánom: Ďalšie posudzovanie ani opatrenia nepožaduje.

Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna vodná správa č. OU-RK-OSZP-2024/010831-002 Kc zo dňa 13.11.2024 :

1. Zosúladiť záujmy a činnosti s požiadavkami platnej vodnej legislatívy, STN a Rámcovej smernice o vodách č. 2000/60/ES.
2. Zabezpečiť ochranu vôd a prirodzenú akumuláciu vôd.
3. Zachovať prirodzený charakter tečúcich vodných tokov a neohroziť kvalitu podzemných ani povrchových vôd.
4. Zosúladiť plánovanie stavieb, z hľadiska priestoru a funkčnosti, s opatreniami na ochranu pred povodňami.
5. Nenavrhovať činnosti, ktoré by mohli spôsobiť povodňové škody, ktoré by mohli mať nepriaznivé dôsledky na ľudské zdravie, životné prostredie a kultúrne dedičstvo.
6. Všetky plánované činnosti budú realizované v súlade s environmentálnymi cieľmi, aby sa zabezpečilo trvalo udržateľné využívanie vôd.

Orgán štátnej vodnej správy k navrhovanej činnosti „Stavebné úpravy a modernizácia chovu rýb – prevádzka Biely Potok" pre obstarávateľa Slovryb, a. s., 038 42 Príbovce 258, IČO: 31577156, v zastúpení splnomocneným ProBim s. r. o., Priekopská 53, 036 07 Martin, IČO: 47902825, nepožaduje ďalšie posudzovanie v zmysle § 7 zákona.

Vyhodnotenie stanoviska príslušným orgánom: Ďalšie posudzovanie nepožaduje. Obsah stanoviska je predmetom zisťovacieho konania rozpracovaným v oznámení o zmene navrhovanej činnosti – orgán štátnej vodnej správy konkrétne opatrenia nepožaduje.

Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, ***oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja*** *č. OU-ZA-OSZP1/078801-002 zo dňa 11.11.2024:*

Z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny, sa dotknuté územie nachádza v Národnom parku Nízke Tatry, kde v zmysle zákona platí 3. stupeň územnej ochrany. Okresný úrad Žilina nahliadol do „Stavebné úpravy a modernizácia chovu rýb – prevádzka Biely Potok“ a má za to, že predmetná navrhovaná činnosť nepožaduje ďalšie posudzovanie podľa zákona EIA.

Vyhodnotenie stanoviska príslušným orgánom: Ďalšie posudzovanie ani opatrenia nepožaduje.

Regionálna veterinárna a potravinová správa Liptovský Mikuláš č. 615/2024-500 zo dňa 13.11.2024:

Projekt rieši modernizáciu chovu rýb s využitím recirkulačných akvakultúrnych systémov v uzatvorenej hale, nakoľko sa u chovateľa vyskytujú pretrvávajúce problémy s úbytkom vody. Po spustení sa výrazne zníži potreba vody (15l/s) pri zachovaní súčasnej produkcie rýb. Modernizácia zahŕňa prestavbu časti chovného zariadenia (odstránenie 16 žľabov), čím sa vytvorí priestor pre novú halu (cca 2900 m²), kde bude použitý vyššie spomínaný systém s recirkuláciou vody. Pri chove rýb a pre vysokú konverziu krmiva bude použité automatické kŕmenie.

RVPS Liptovský Mikuláš s uvedenými úpravami a modernizáciou chovu súhlasí a nepovažuje za potrebné posudzovať dokument podľa zákona č. 24/2006 Z.z..

Vyhodnotenie stanoviska príslušným orgánom: Ďalšie posudzovanie ani opatrenia nepožaduje.

Združenie domových samospráv, P.O.Box 218, 851 02 Bratislava, *vyjadrenie odoslané 11.11.2024 zaslal príslušný orgán navrhovateľovi na oboznámenie dňa 15.11.2024 :*

Združeniu domových samospráv vyplýva v zmysle §24 ods.2 zákona EIA č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie postavenie dotknutej verejnosti pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie a postavenie účastníka následných povoľovacích konaní. Predkladáme Stanovy Združenia domových samospráv: https://online.fliphtml5.com/txsmk/xtdt/, výpis z registra občianskych združení MV SR: https://ives.minv.sk/rmno/detail?id=7hBEUOI3nhVqv7v56IrqvrxmDXCpt3nJ9NDcV62g3KF8WvfhvcBt0qZVTPjMKk19 a potvrdenie o pridelení IČO: https://online.fliphtml5.com/txsmk/ahnt/.

Pre elektronickú komunikáciu používajte mail: eia@samospravydomov.org
Pre písomný styk použite elektronickú schránku Združenia domových samospráv na ÚPVS slovensko.sk.

Namietame porušenie základnej zásady ochrany životného prostredia podľa §12 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. v dôsledku čoho zámer nevyhodnocuje vplyvy na životné prostredie spôsobom predpokladaným osobitnými právnymi predpismi určenými na ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia s priamym následkom nedodržania účelu zisťovacieho konania podľa §2 písm.a, písm.b a písm.e; spracovaný zámer nezabezpečuje vysoku a účinnú ochranu životného prostredia a neprispieva tak k integrácii environmentálnych aspektov do prípravy a následného schvaľovania projektov; nezistili a neopísali sa všetky priame a nepriame vplyvy navrhovanej činnosti v dôsledku čoho, s nezískal odborný podklad pre nasledujúce povoľovacie procesy. Súčasne to predstavuje nesúlad a problém aj z hľadiska nového a účinného Nariadenia o zelených tvrdeniach (https://www.europarl.europa.eu/RegistreWeb/search/simpleSearchHome.htm?relations=NUTA%23%23T9-0131%2F2024&sortAndOrder=DATE_DOCU_DESC); tvrdenia, ktoré nie sú merateľne overiteľné je nutné považovať za greenwashing a v zmysle zásady predbežnej opatrnosti nie je možné závery uvedené v zámere akceptovať ako relevantné posúdenie vplyvov na životné prostredie a jeho zložky. Absentujú najmä ale nielen overiteľné tvrdenia na základe vyhodnotenia merateľných technických veličín regulovaných podľa zákona o ochrane ovzdušia, podľa vodného zákona a zákona o ochrane prírody a krajiny; zámer obsahuje iba neoveriteľné tvrdenia, ktoré sú síce spracované odborne spôsobilou osobou avšak z hľadiska exaktnej overiteľnosti sú nedostatočné. Keďže ide o Nariadenie EÚ, ide o primárne právo EÚ, ktoré je priamo vykonateľné a nevyžaduje sa vnútroštátna transpozícia a súčasne má nariadenie v zmysle čl.7 ods.2. Ústavy SR prednosť pred vnútroštátnym právom. Okresný úrad má povinnosť zámer vyhodnotiť aj vo vzťahu k Nariadeniu o zelených tvrdeniach, o ktoré týmto žiadame.

Vyhodnotenie príslušným orgánom: Oznámenie o zmene je v súlade s požiadavkami Nariadenia o zelených tvrdeniach ako aj s požiadavkami pre zisťovacie konanie podľa zákona EIA – jedná sa o zmenu na existujúcom chovnom zariadení rýb, ktoré je v činnosti viac ako 30 rokov.

V dôsledku novely zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č.272/2023 Z.z. účinnej od 01.04.2024 sa v dôsledku ustanovenia §64 ods.1 písm.h na zisťovacie konanie neuplatňuje správny poriadok pričom zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie bližšie neupravuje ani proces ani náležitosti rozhodnutia. Z uvedeného vyplýva, že na zisťovacie konanie sa neuplatňuje celá tretia časť správneho poriadku vrátane ustanovení o ústnom pojednávaní či nahliadaní do spisov alebo vyjadrovaní sa k podkladom rozhodnutia; ale ani ustanovenia o rozhodnutí či spôsobe akým nadobudne právoplatnosť a vykonateľnosť. Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie však neobsahuje osobitné ustanovenia o procesnom spôsobe zabezpečenia konzultácie ale ani o všetkých náležitostiach rozhodnutia a tak je nepredvídateľné ako bude úrad procesne postupovať, aké náležitosti má mať rozhodnutie a ako má byť zabezpečená konzultácia, ktorú má úrad povinnosť zabezpečiť a verejnosť má nárok sa jej zúčastniť (§63 zákona EIA); nejasné sú aj všetky náležitosti rozhodnutia a spôsob kedy a ako bude právne pôsobiť. Tým sa celý proces zisťovacieho konania stáva nepredvídateľným a priamo porušujúcim čl.6 ods.4 Aarhuského dohovoru ukladajúcim právo verejnosti ovplyvniť projekt v čase keď sa to dá efektívne

ako aj pôsobí priamo proti čl.6 ods.5 Smernice o EIA, ktorý ukladá povinnosť členskému štátu zabezpečiť podrobné inštrukcie o tom ako sa verejnosť môže konzultácií zúčastniť. Požadujeme teda realizáciu konzultácie ako aj jasnú, predvídateľnú a dopredu zrozumiteľnú informáciu o tom, ako sa konzultácia s verejnosťou uskutoční a ako jej výsledok bude vplývať na povolenie a realizáciu navrhovanej činnosti.

Vyhodnotenie príslušným orgánom: Požiadavku na konzultáciu príslušný orgán akceptuje, výsledok konzultácie je uvedený v odôvodnení tohto rozhodnutia.

Odborné pripomienky a otázky v súvislosti s projektom

1) V dôsledku nutnosti zabezpečenia dobrého stavu životného prostredia je nutné vnímať proces EIA ako ex ante analýzu toho, čo všetko je potrebné splniť, aby sa dobrý stav životného prostredia zabezpečil počas celej životnosti projektu a aby sa v horizontoch 2035, 2040 a 2050 dosiahli európske a globálne klimatické a energetické ciele; najmä čo sa týka uhlíkovej neutrality a energetickej bezpečnosti. V tomto smere je potrebné aj určovať podmienky; nie sú len kompenzáciou za primárny zásah do životného prostredia ale aj ako environmentálne opatrenia, ktoré budú zabezpečovať vysokú úroveň ochrany životného prostredia aj v budúcnosti. Pýtame sa preto, aké opatrenia pripravuje navrhovateľ už dnes, aby v budúcnosti bol v súlade s environmentálnou reguláciou podľa európskej ale aj slovenskej legislatívy? Aké najlepšie dostupné techniky (BAT) v tomto smere implementuje?

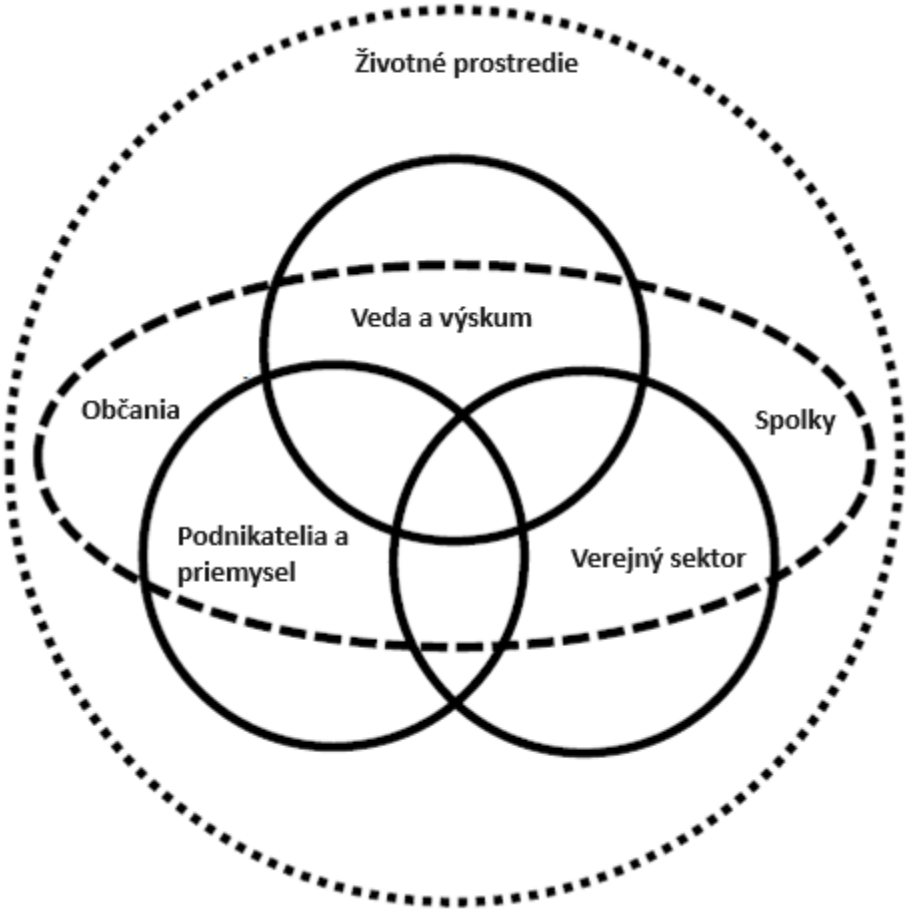
Vyhodnotenie príslušným orgánom: Navrhovateľ po oboznámení uviedol odpoveď vo svojom stanovisku uvedenom v odôvodnení tohto rozhodnutia.

2) Medzi ľudské práva tretej generácie patrí právo na priaznivé životné prostredie (http://ludskeprava.euroiuris.sk/index.php?link=gen_lud_prav); medzi tieto práva však patrí aj právo na hospodársky a sociálny rozvoj. Je potrebné spracovať projekt tak, aby realizoval obe tieto práva súčasne a nekládol ich do vzájomnej kolízie. Z tohto dôvodu je potrebné projekt zanalyzovať aj z hľadiska plnenia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja ako aj obce. Osobitne je potrebné vyhodnotiť vplyv Európskej zelenej dohody (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sk) a možnosti jej uplatnenia.
ZDS tvrdí (podobne ako Európska komisia) že ekonomika nemusí byť v rozpore s ekológiou ale majú sa vzájomne dopĺňať; ako sme opakovane uviedli, toto je dokonca ústavným princípom, ktorý sa doteraz nedarí plne napĺňať. Predseda ZDS je autorom interpretácie rozvinutia produkčnej funkcie Y(X)=f(C)+f(L)+f(A); t.j. produkcia sa rovná kombinácii funkcií výrobných faktorov kapitálu, práce a pôdy. Nazdávame sa, že tak ako kapitál je nositeľom trhovej ekonomiky, práca je nositeľom sociálneho rozmeru, tak pôda je nositeľkou environmentálneho rozmeru. ZDS tak presadzuje myšlienku zelenej transformácie hospodárstva tak, aby bola konkurencieschopnou modernou ekonomikou s tým, že túto transformáciu vidíme prostriedkami ekologického zlepšovania nielen samotného prostredia, ale aj ekologizácie samotnej výroby. Iným slovom, konkurenčnú výhodu môže získať ten, ktorý vhodne investuje do životného prostredia, čo sa mu súčasne vráti na produktivite a teda v konečnom dôsledku na hospodárskom výsledku. Neopomenuteľnou skutočnosťou je aj to, že takto sa súčasne generuje aj sociálny a trhový rast. Slovensko tak môže získať náskok práve v rozhodujúcej kategórii nadchádzajúceho obdobia a to je dôraz na životné prostredie. Inšpiráciou nám môže byť historický rudný banský priemysel v Kremnicku, Štiavnicku, na Spiši a Gemeri, ktorý sa nespoliehal na fosílnu energiu ale na udržateľné formy energie (zväčša tajchy a iné formy vodnej energie).

Podľa čl. 6 ods.4 Aarhuského dohovoru „Každá Strana umožní včasnú účasť verejnosti v čase, keď sú ešte otvorené všetky možnosti a účasť verejnosti sa môže uskutočniť efektívne.“; podľa čl.6 ods.5 Aarhuského dohovoru „Každá Strana, ak je to primerané, podnecuje potenciálnych žiadateľov, aby zistili zainteresovanú verejnosť, vstúpili s ňou do diskusie a ešte pred požiadaním o povolenie jej

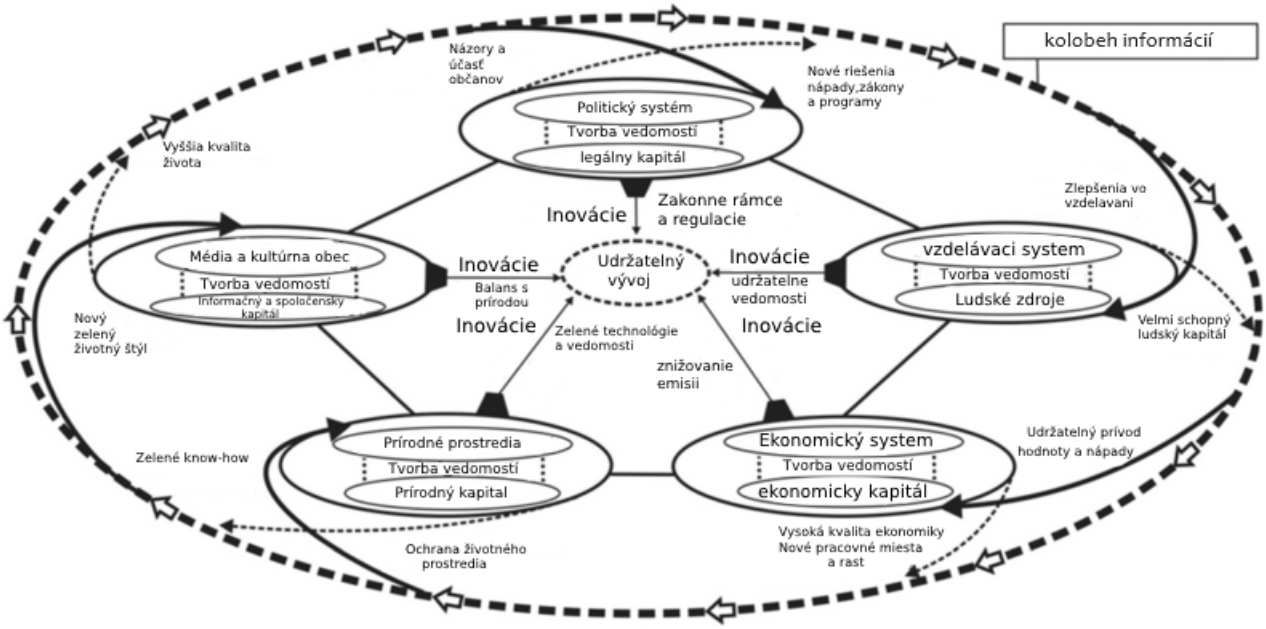
poskytli informáciu o cieľoch ich žiadosti.“. Je právom každého sa zaujímať o životné prostredie a je právom každého intervenovať v prospech jeho zlepšovania a ochrany.

Bez zmien vo vnímaní spoločnosti, štátu, samospráv a investorov sa nikam nepohneme; staré modely fungovania musia nahradiť moderné a zákonom predpokladané. Ide o praktickú aplikáciu quintuple helix modelu (https://en.wikipedia.org/wiki/Quadruple_and_quintuple_innovation_helix_framework), ktorý je základným kameňom zelenej agendy EÚ ako jej základná „kompetenčná“ metodika. Schématicky jeho fungovanie opisujú nasledovné diagramy: prvý z hľadiska „kompetenčného“, druhý z hľadiska funkčného vymedzenia (ten uvádzame až v ďalšom bode vyjadrenia):

V centre – spoločnom prieniku sa stretávajú snahy a úsilie vlády a mestských administratív (government), podnikateľov a investorov (Industry) ako aj odbornej verejnosti a vzdelávacích inštitúcií, vedeckých inštitúcií (Academy) a občianskeho sektora (Civil Society). Všetci pôsobia v životnom prostredí (Environment), ktoré sa už nevníma len ako prírodné prostredie (čo je prekonaný koncept) ale aj ak ako sociálne prostredie, ekonomické prostredie, politické a spoločenské prostredie, kultúrne prostredie a ich súhra.

V procesnom znázornení ide o nikdy sa nekončiacu špirálu vzájomného ovplyvňovania sa uvedených aktérov spolupôsobiacich tak, aby sa „človek staral o vlastnú krajinu resp. mesto/dedinu“:

Ak sa budeme všetci správať, ako sme naznačili vyššie, vytvoríme podmienky k udržateľnému rozvoju nielen v územnom či ekologickom slova zmysle ale aj v ekonomickom, sociálnom a hospodárskom slova zmysle. Nie je to prejavom autokratickej snahy ZDS a jeho predsedu vnútiť svoj pohľad na svet, je to snahou o implementáciou oficiálneho modelu fungovania Európskej únie, ktorý sa uplatňuje ako metodika napríklad pri každom vyhodnocovaní projektov financovaných z prostriedkov EÚ.

Akým spôsobom navrhovateľ spolupracuje s obcou a jej obyvateľmi pri realizácii práva na udržateľný socio-hospodársky rozvoj a súčasne pri realizácii práva na priaznivé životné prostredie – ktoré ako investor spoluvytvára? Akým spôsobom vytvára priestor pre verejnosť vo všeobecnosti, akým spôsobom vytvára priestor pre obyvateľov obce a akým spôsobom vytvára priestor pre verejnosť z procesu EIA? Akým spôsobom navrhovateľ prispieva k zelenej transformácii hospodárstva a celej spoločnosti založenej na inováciách a vzťahu ku krajine ako predpokladá Európska zelená dohoda (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sk)? Žiadame, aby primerané prvky zelenej transformácie boli uvedené v podmienkach rozhodnutia.

Vyhodnotenie príslušným orgánom: Navrhovateľ po oboznámení uviedol odpoveď vo svojom stanovisku uvedenom v odôvodnení tohto rozhodnutia. Primerané prvky zelenej transformácie príslušný orgán zapracoval do podmienok rozhodnutia v zmysle bodu 4/5 oznámenia o zmene.

3) Podľa analýzy MŽP SR, Inštitútu environmentálnej politiky „Vedúci! Obce horia!“ (https://minzp.sk/iep/publikacie/ekonomicke-analyzy/veduci-horia-obce.html) sa lokalita Ružomberok nachádza v 1. stupni ohrozenia horúčavami, 1. stupni ohrozenia suchom a 7. stupni ohrozenia povodňami.

Uvedené prejavy sú prejavmi a dôsledkami klimatickej krízy; úrad preto musí tieto riadne vyhodnotiť a navrhnúť pri tom vhodné adaptačné a mitigačné opatrenie. Pri vyhodnocovaní vplyvov klimatickej krízy a návrhu adaptačných i mitigačných opatrení je potrebné vychádzať z Adaptačnej stratégie SR, kraja ako aj dotknutej obce/mesta. ZDS ďalej v texte uvádza opatrenia, ktoré sa stali na Slovensku príkladmi dobrej praxe.

Klimatickú krízu neustále podceňujeme; krátkodobé (politické) záujmy vďaka populistickým politikám často „víťazia“ nad dlhodobými stratégiami (prírodné) zlepšenia globálnych klimatických podmienok smerom k udržateľnej adaptácii (https://shorturl.at/hjlr4). Pre plné pochopenie problému ako aj ďalšie odborné poznatky na túto tému a jej vzťah k hospodárstvu a zvyšovaniu životnej úrovne je možné sa dozvedieť v odbornej štúdii OECD ohľadne klimatických zmien a analýzy bodov z ktorých niet návratu: https://read.oecd.org/10.1787/abc5a69e-en.

Aké adaptačné a aké mitigačné opatrenia vo vzťahu ku klimatickej kríze navrhovateľ implementuje v projekte? Akým spôsobom sa budú účinne znižovať vplyvy klimatickej krízy?

Vyhodnotenie príslušným orgánom: Navrhovateľ po oboznámení uviedol odpoveď vo svojom stanovisku uvedenom v odôvodnení tohto rozhodnutia.

4) Európska komisia implementuje balíček energetických reforiem popularizovaných pod názvom „Fit for 55“ (https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/fit-for-55/), čím sa naznačuje ambícia EÚ stať sa uhlíkovo neutrálnym kontinentom. Žiadame navrhovateľa, aby uviedol opatrenia, ktorými navrhuje prispieť k tejto snahe v rámci svojho zámeru. Bližšie vysvetlenie nájdete v odbornom článku (https://euobserver.com/climate/152419).

Akým spôsobom projekt prispieva k napĺňaniu európskej politiky Fit for 55?

Vyhodnotenie príslušným orgánom: Navrhovateľ po oboznámení uviedol odpoveď vo svojom stanovisku uvedenom v odôvodnení tohto rozhodnutia.

5) Energetická efektivita, je komplexná téma, ktorá má na jednej strane zabezpečiť znižovanie uhlíkovej stopy budov a na strane druhej pomôcť vlastníkom a prevádzkovateľom budov znižovať náklady na pich prevádzku. Približne tri štvrtiny budov v Európe nie sú energeticky efektívne. Budovy v EÚ spotrebujú asi 40 percent energie a vyprodukujú 36 percent emisií skleníkových plynov. Zvýšenie ich energetickej efektívnosti by prinieslo úspory aj pomohlo zabrzdiť klimatické zmeny. Roku 2030 by mali všetky novopostavené budovy produkovať nulové emisie; pričom do tejto kategórie spadajú aj rekonštrukcie budov. Pri rekonštrukciách je dôraz na kvalitu a hĺbkové systémové rekonštrukcie.

Obnova budov je jedným z pilierov slovenského Plánu obnovy a odolnosti, ktorý ma zabezpečiť zotavenie slovenskej ekonomiky z pandémie COVID-19 a zároveň ho nasmerovať k uhlíkovej neutralite. Preukázanie splnenia tejto požiadavky je teda vo verejnom záujme ako aj v záujme zabezpečenia konkurencieschopnosti Slovenska a jeho hospodárstva prostredníctvom znižovania prevádzkových nákladov spojených s budovami.
Viacej informácií ako aj informácie o pripravovanej energetickej smernici: https://euractiv.sk/section/klima/news/nova-smernica-urci-povinne-energeticke-standardy-aj-pre-existujuce-budovy/. V dôsledku požiadavky na udržateľnosť klimatickej infraštruktúry je pri financovaní z európskych zdrojov potrebné už dnes preukázať splnenie budúcich požiadavok, aj keď dnes ešte nie je legislatívne podchytené.
Akým spôsobom zabezpečuje zámer energetickú efektivitu budov ale aj použitých technológií?

- Zabudované emisie sú nepriamym vplyvov stavby spôsobenej výrobou stavebných materiálov.

Emisie z vykurovania a chladenia budú klesať s nástupom energeticky úsporných budov a nižšou spotrebou fosílnych palív. Pri ďalšom ozeleňovaní stavebného sektora treba znížiť emisie, ktoré vznikajú pri výrobe stavebného materiálu, pri stavbe budovy a jej demolácii. Sektor budov je v Európskej únii zodpovedný za 36 percent emisií skleníkových plynov.

Doposiaľ sme sa z hľadiska energetickej a emisnej náročnosti zaoberali predovšetkým emisiami pri prevádzke budovy, teda tými, ktoré vznikajú pri vykurovaní a chladení. V minulosti, keď sa nestavali energeticky vysoko efektívne budovy, tvorila fáza prevádzky viac ako 90 percent emisií celého životného cyklu budovy. Keďže európske budovy budú v dôsledku klimatických politík čoraz energeticky účinnejšie a poháňané obnoviteľnými zdrojmi energie, do centra pozornosti sa čoraz viac dostávajú takzvané zabudované emisie. Tie vznikajú pri výrobe stavebných materiálov, pri výstavbe budovy, demolácii a odstránení stavby.

Na vstupoch (výroba stavebných materiálov) ide o nepriamy vplyv na inom mieste, ktorý môže byť predmetom posudzovania iných zámerov (napr. cementáreň a fabrika na výrobu stavebných dielov) a treba uvažovať s tým, aby sa bilancia nezapočítavala dva krát. Na výstupoch je to priamy vplyv v podobe tvorby stavebných odpadov, ktoré je však možné ďalej spracúvať.

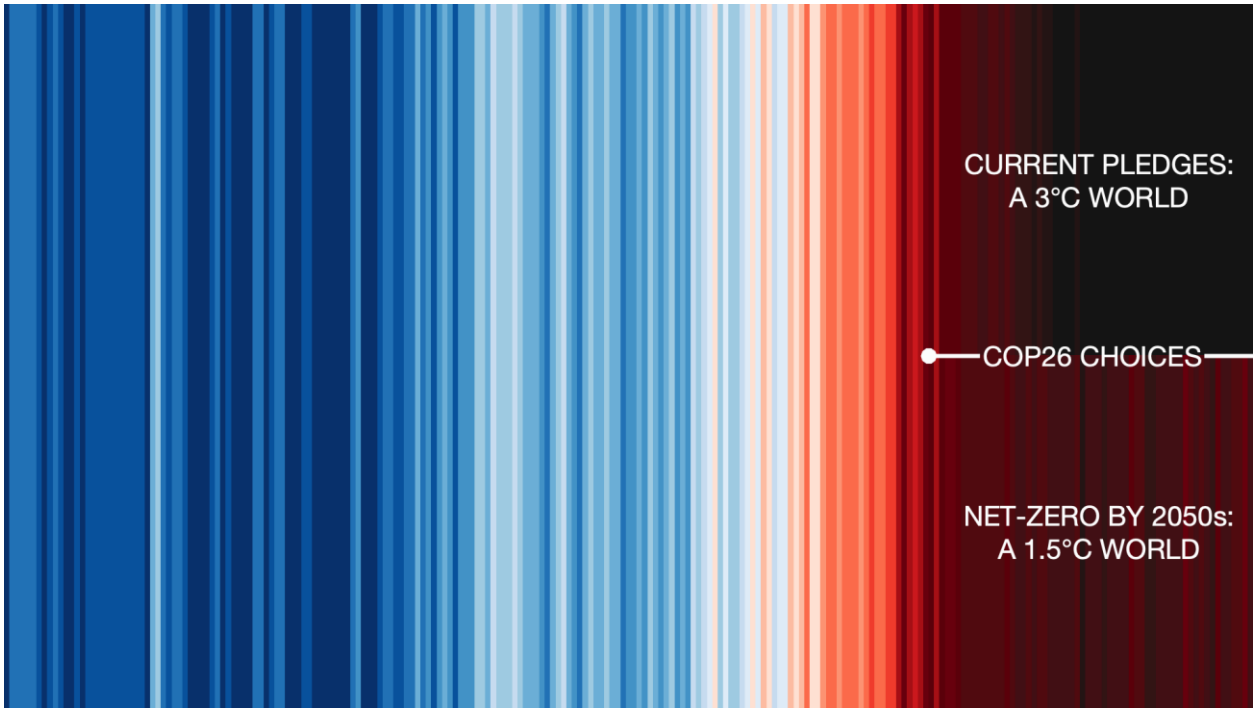
Z uvedeného dôvodu žiadame o vyhodnotenie vplyvov celého životného cyklu zámeru a to najmä nepriamych vplyvov pri výrobe stavebných materiálov a priamych vplyvov v dôsledku demolície či dekonštrukcie stavieb či iných častí projektu.

Vyhodnotenie príslušným orgánom: Navrhovateľ po oboznámení uviedol odpoveď vo svojom stanovisku uvedenom v odôvodnení tohto rozhodnutia.

6) Žiadame vyhodnotiť zámer z hľadiska rôznych environmentálnych pohľadov, ktoré sme zverejnili tu: https://enviroportal.org/portfolio-items/vseobecne-pripomienky-zds/. Žiadame však navrhovateľa, aby všeobecne zrozumiteľným spôsobom v doplňujúcej informácii uviedol, ktoré hlavné environmentálne vplyvy identifikoval, aké environmentálne ciele sledoval pri ich riešení sledoval a ako ich navrhuje dosahovať a akými opatreniami zmierňuje svoj zásah do životného prostredia; taktiež aby uviedol všetky argumenty, prečo si považuje svoj projekt za environmentálne prípustný a celospoločensky prospešný.

Vyhodnotenie príslušným orgánom: Navrhovateľ po oboznámení uviedol odpoveď vo svojom stanovisku uvedenom v odôvodnení tohto rozhodnutia.

7) Glasgowská konferencia a odborný panel konštatoval, že dynamika klimatickej krízy sa od Parížskej konferencie ešte zhoršila (zrejme hystériou navyšovania zaťaženia životného prostredia, kým to ešte nie je zakázané). Preto je nevyhnutné okamžite prijať účinné opatrenia na zabezpečenie dosiahnutia cieľov COP26 (https://e.dennikn.sk/2608713/je-cas-na-nudzovy-rezim-co-sa-stalo-na-klimatickej-konferencii-v-glasgowe-a-co-to-znamena-pre-slovensko/); žiadame uviesť a vyhodnotiť účinnosť prijatých opatrení na dosiahnutie týchto cieľov.

Vyhodnotenie príslušným orgánom: Navrhovateľ po oboznámení uviedol odpoveď vo svojom stanovisku uvedenom v odôvodnení tohto rozhodnutia.

8) Osobitne žiadame vyhodnotiť vplyvy na nadradenú infraštruktúru (vodovod, kanalizácia, dopravná sieť); za týmto účelom požiadať mesto/obec o informáciu o pláne a časovom rámci ich rozvoja. V tomto kontexte je potrebné spracovať a analyzovať krajinotvorný koncept zasadený do územnoplánovacej dokumentácie (mapových podkladov), z ktorých by bolo zrejmé ako priestorové vedenie a napojenie (ako aj ďalšie priestorové a funkčné súvislosti), na ktoré by sa dali aplikovať kapacitné ukazovatele ako aj ďalšie ukazovatele podľa osobitných právnych predpisov vyhodnocujúcich prahové hodnoty miery zaťaženia daného územia predmetnou ľudskou činnosťou. Je potrebné spracovať a analyzovať dopravno-kapacitné vyhodnotenie širších dopravných súvislostí; rovnako ako vyhodnotenie kapacitných možností ďalšej technickej infraštruktúry.

Vyhodnotenie príslušným orgánom: Navrhovateľ po oboznámení uviedol odpoveď vo svojom stanovisku uvedenom v odôvodnení tohto rozhodnutia.

9) Žiadame vyhodnotiť a preukázať dosahovanie dobrého stavu vôd podľa čl.4 Smernice o vodách č.2000/60/ES a to aj spôsobom predpokladaným v §16 vodného zákona a nariadením č.269/2010 Z.z. Žiadame vyhodnotiť odborným posudkom (§16a ods.3 vodného zákona) alebo znaleckým posudkom (§17 ods.7 zákona o znalcoch).
Pri tomto vyhodnotení žiadame vyhodnotiť, akým spôsobom sa prispeje k plneniu celkových cieľov Smernice o vodách za región a celé Slovensko.

Žiadame v podmienkach určiť celkové zaťaženie vôd prahovými hodnotami pre tento konkrétny zámer, pri dodržaní ktorých bude zabezpečené dosahovanie dobrého stavu vôd; bude úlohou projektanta navrhnúť projekt tak, aby tieto hodnoty neprekročil.

Vyhodnotenie príslušným orgánom:
- Navrhovateľ po oboznámení uviedol odpoveď vo svojom stanovisku uvedenom v odôvodnení tohto rozhodnutia.
- Novelou zákona NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách t.j. vodného zákona, ktorá nadobudla účinnosť 1. mája 2023 sa z § 73 ods. 21 vypúšťa druhá veta „ záväzné stanovisko podľa § 16a ods. 1 je podkladom v konaní o posudzovaní vplyvov na životné prostredie“. Z uvedeného vyplýva, že stanovisko podľa § 16a ods. 1 vodného zákona od 1.5.2023 nie je povinným podkladom rozhodnutia zo zisťovacieho konania.

10) Žiadame vyhodnotiť a preukázať dosahovanie dobrého stavu ovzdušia podľa §5 až §7 zákona o ovzduší a §27 zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z. v spojení s regulačnými ustanoveniami vyhlášky o verejnom zdraví č.549/2007 Z.z. . Žiadame vyhodnotiť odborným posudkom emisno-imisného posudku (§19 zákona o ovzduší) a akustického posudku (§6 vyhlášky č.549/2007 Z.z.) alebo znaleckým posudkom v príslušnom odbore (§17 ods.7 zákona o znalcoch). Tieto posudky navrhnú aj prahové hodnoty na dosiahnutie dobrého stavu ovzdušia pre daný projekt. Na Slovensku ani jedno mesto nespĺňa limity a regulácie Svetovej zdravotníckej organizácie (https://primar.sme.sk/c/22885029/slovensko-ovzdusie-znecistenie-normy-zdravie.html)a aj najmenej znečistené mestá (napr. Bratislava a Senica) prekračujú normu 2 až 3 násobne. Nadmerné znečistenie znižuje kvalitu života a ohrozuje predčasnými smrťami významnú časť obyvateľstva.
Žiadame v podmienkach určiť celkové zaťaženie vôd prahovými hodnotami pre tento konkrétny zámer, pri dodržaní ktorých bude zabezpečené dosahovanie dobrého stavu ovzdušia; bude úlohou projektanta navrhnúť projekt tak, aby tieto hodnoty neprekročil a zdroje znečistenia ovzdušia kumulatívne tieto hodnoty neprekročili.

Vyhodnotenie príslušným orgánom: Navrhovateľ po oboznámení uviedol odpoveď vo svojom stanovisku uvedenom v odôvodnení tohto rozhodnutia – technológia chovu rýb nie je žiadnym zdrojom znečisťovania ovzdušia.

11) Žiadame vyhodnotiť súlad s limitmi akustického zaťaženia v denných aj nočných hodinách podľa zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z. v zmysle jeho vykonávacej vyhlášky č.549/2007 Z.z. v aktuálnom znení.

Vyhodnotenie príslušným orgánom: Navrhovateľ po oboznámení uviedol odpoveď vo svojom stanovisku uvedenom v odôvodnení tohto rozhodnutia – chov rýb nie je producentom akustického zaťaženia.

12) Žiadame vyhodnotiť vplyvy prípadných zdrojov elektromagnetického žiarenia podľa §28 zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z. ako aj vyhodnotiť vplyvy optického žiarenia podľa §29 zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z.

Vyhodnotenie príslušným orgánom: Navrhovateľ po oboznámení uviedol odpoveď vo svojom stanovisku uvedenom v odôvodnení tohto rozhodnutia – prevádzka chovu rýb nie je zdrojom elektromagnetického žiarenia.

13) Žiadame vyriešiť a zabezpečiť odpadové hospodárstvo v súlade so zákonom o odpadoch a uviesť akým spôsobom je zabezpečená zodpovednosť pôvodcu odpadu.

Vyhodnotenie príslušným orgánom: Navrhovateľ po oboznámení uviedol odpoveď vo svojom stanovisku uvedenom v odôvodnení tohto rozhodnutia.

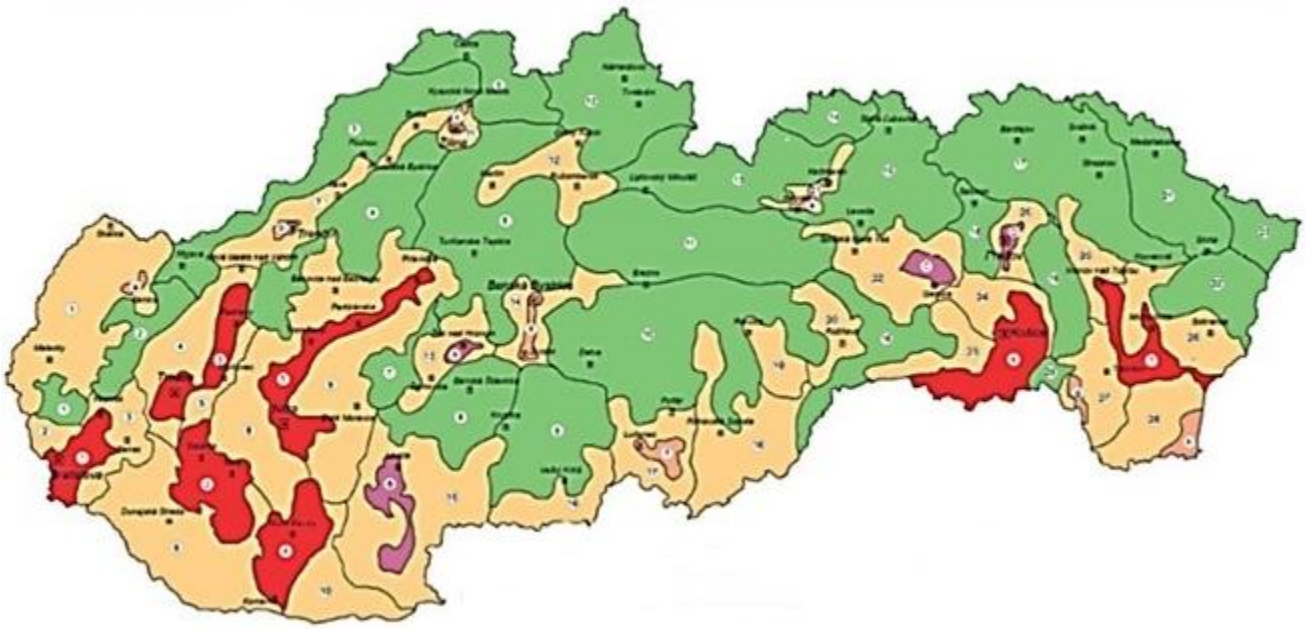
14) Žiadame v dostatočnom množstve zabezpečiť umiestnenie zberných nádob osobitne pre zber:
• komunálneho zmesového odpadu označeného čiernou farbou • kovov označeného červenou farbou • papiera označeného modrou farbou • skla označeného zelenou farbou • plastov označeného žltou farbou • bio-odpadu označeného hnedého farbou

Návrhy zmierňujúcich, kompenzačných opatrení a návrh adaptačných a mitigačných opatrení na zmiernenie prejavov klimatickej krízy

Vyhodnotenie príslušným orgánom: Navrhovateľ po oboznámení uviedol odpoveď vo svojom stanovisku uvedenom v odôvodnení tohto rozhodnutia.

15) Mapa regionálnej kvality zónuje Slovensko do niekoľkých tried environmentálnej kvality:

Zelené zóny predstavujú nenarušenie životné prostredie, žlté zóny predstavujú územie s mierne narušeným prostredím (prevažne poľnohospodárstvom), tmavopieskové predstavujú narušené územia, fialové značne narušené prostredie a červené zóny predstavujú silno narušené prostredie.

Rozsah, kvalita a kombinácie zmierňujúcich a eliminačných opatrení je nutné voliť aj v závislosti od typu narušenej kvality tak, aby sa naštartovala prirodzená obnova biodiverzity.

Žiadame, aby minimálne 30% rozlohy dotknutej plochy bolo určené na environmentálne opatrenia na nezastavaných ani inak nepostihnutých plochách.

Vyhodnotenie príslušným orgánom: Navrhovateľ po oboznámení uviedol odpoveď vo svojom stanovisku uvedenom v odôvodnení tohto rozhodnutia.

16) Podľa §17 ods.1 zákona o životnom prostredí (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-17.odsek-1) má navrhovateľ povinnosť priamo pri zdroji aplikovať zmierňujúce a kompenzačné opatrenia. Žiadame, aby tieto boli jednoznačne v rozhodnutí identifikované a určené ako záväzné podmienky rozhodnutia zo zisťovacieho konania podľa §29 ods.13 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-29.odsek-13).

Vyhodnotenie príslušným orgánom: Navrhovateľ po oboznámení uviedol odpoveď vo svojom stanovisku uvedenom v odôvodnení tohto rozhodnutia. Zmierňujúce a kompenzačné opatrenia príslušný orgán zapracoval do podmienok rozhodnutia v zmysle bodu 4/5 oznámenia o zmene.

Žiadame úrad, aby ako podmienky rozhodnutia uložil aj podmienku realizácie prvkov modrozelenej infraštruktúry (dažďové záhrady, zelené alebo biosolárne strechy, zelené fasády, retenčné alebo poloretenčné parkoviská, zelené rigoly, izolačná zelená stena a podobne); treba sa však riadiť zásadami správnej aplikačnej praxe (https://www.pocitamesvodou.cz/wp-content/uploads/2022/04/prezentace_jirivitek.pdf):

- Zakladanie mestských parkov a výsadba stromov; treba sa však riadiť zásadami správnej aplikačnej praxe (https://www.pocitamesvodou.cz/wp-content/uploads/2022/04/prezentace_davidhora.pdf)

- Rašeliniská
  https://dennikn.sk/2932824/na-orave-sa-zachovalo-vzacne-raselinisko-vacsinu-takych-sme-znicili-teraz-mohli-zadrziavat-vodu-v-krajine-reportaz/

- Dažďové záhrady

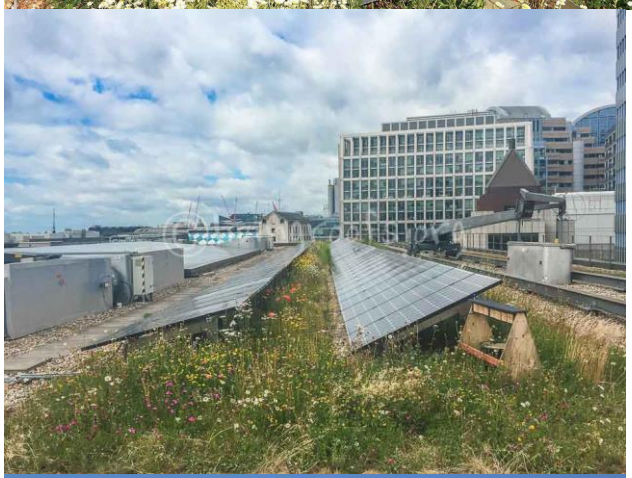

Dažďové záhrady zadržiavajú vodu, čím pomáhajú udržiavať vodu v krajine a teda je to prevencia pred suchom, zachovávajú prirodzenú vodnú bilanciu a súčasne sú protipovodňovým opatrením a to nehovoríme o estetickej funkcionalite a ekostyabilizačnej úlohe.

- Biosolárne strechy tvorené kombináciou vegetačnej strechy a fotovoltiky

Zelené strechy sú efektívnou strešnou krytinou s výbornými izolačnými vlastnosťami, čím prirodzene prispievajú k zabezpečeniu optimálnych vnútorných podmienok bez energetických dotácií; fotovoltická elektráreň navyše znižuje energetickú závislosť a prispieva k pozitívnej energetickej bilancii. Vďaka vegetačnému povrchu sa súčasne územie nestáva tepelným ostrovom, s dažďovými vodami sa prirodzene nakladá.

alebo alternatívne tvorenej umelým mokraďovým biotopom:

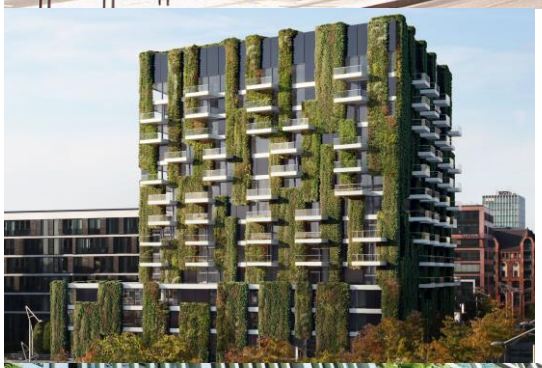

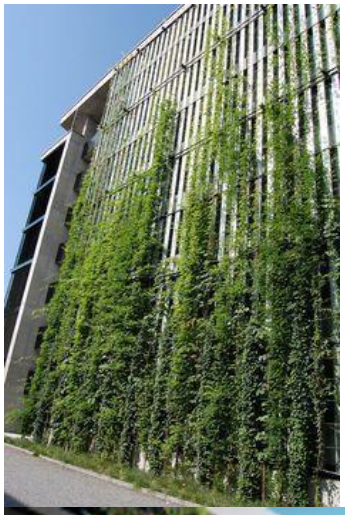
- Zelené fasády

musée du quai Branly
merci

Zelené fasády sú prirodzenou tepelnou izoláciou a tienidlom pred prehrievaním budov, čím prispievajú k tepelnej pohode v interiéri a tak aj znižujú potrebu na tepelnú reguláciu vnútorného prostredia, čím prispievajú k znižovaniu energetickej potreby. Prispievajú k odstraňovaniu tepelných ostrovov v území.

- Zelené parkoviská

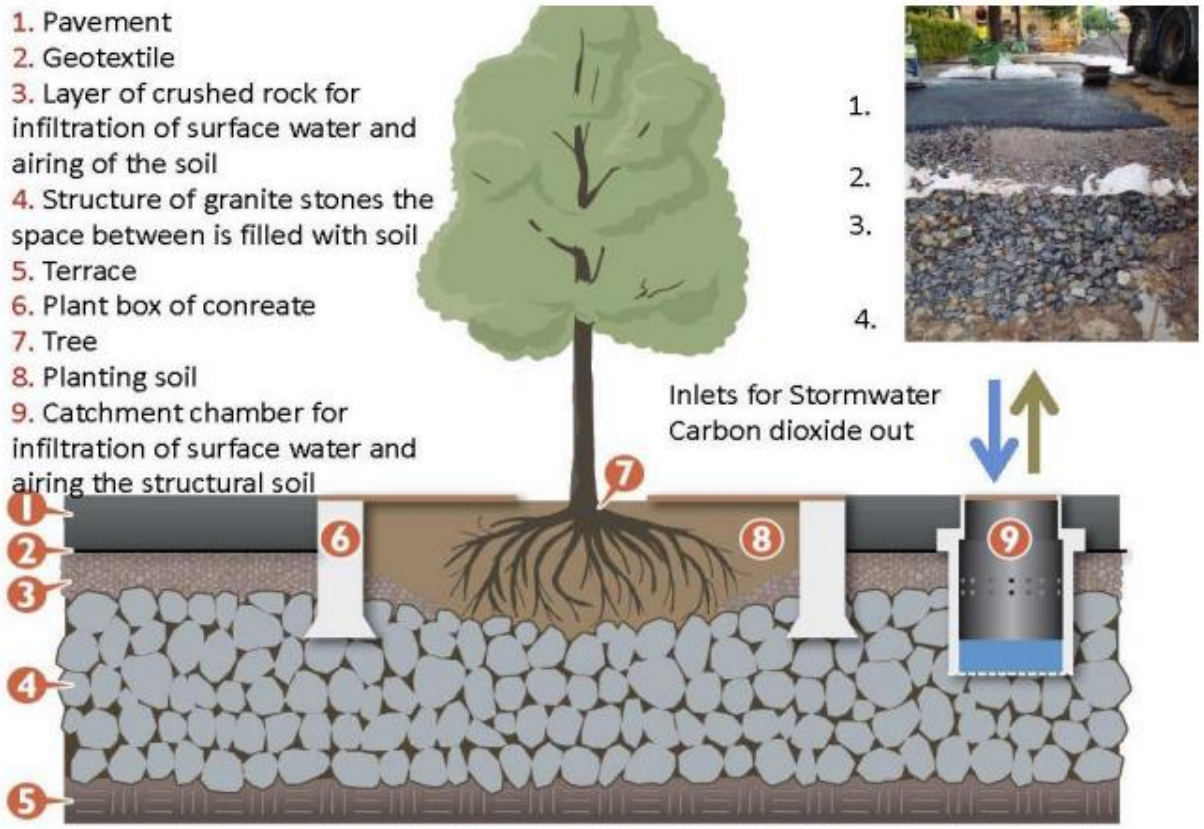

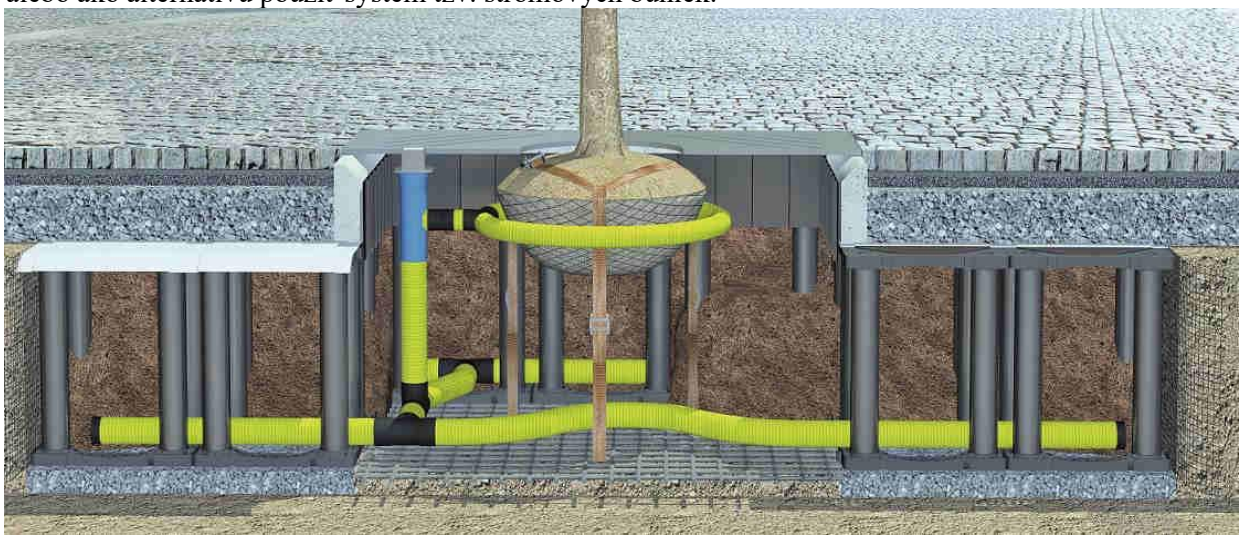

Zelené strechy parkovísk a iných vodorovných stavieb a spevnených plôch zabezpečujú bezpečné nakladanie s dažďovými vodami z povrchového odtoku prirodzenou plošnou infiltráciou do podložia, čím prispievajú k zachovaniu vody v území, zachovaniu prirodzenej vodnej bilancie

ako aj predchádzajú prehrievaniu územia a vzniku tepelných ostrovov; sú prirodzeným a efektívnym protipovodňovým opatrením. V prípade nevhodných hydrogeologických podmienok ich varianta zabezpečuje lepšie nakladanie s vodami v „reťazci“ opatrení.

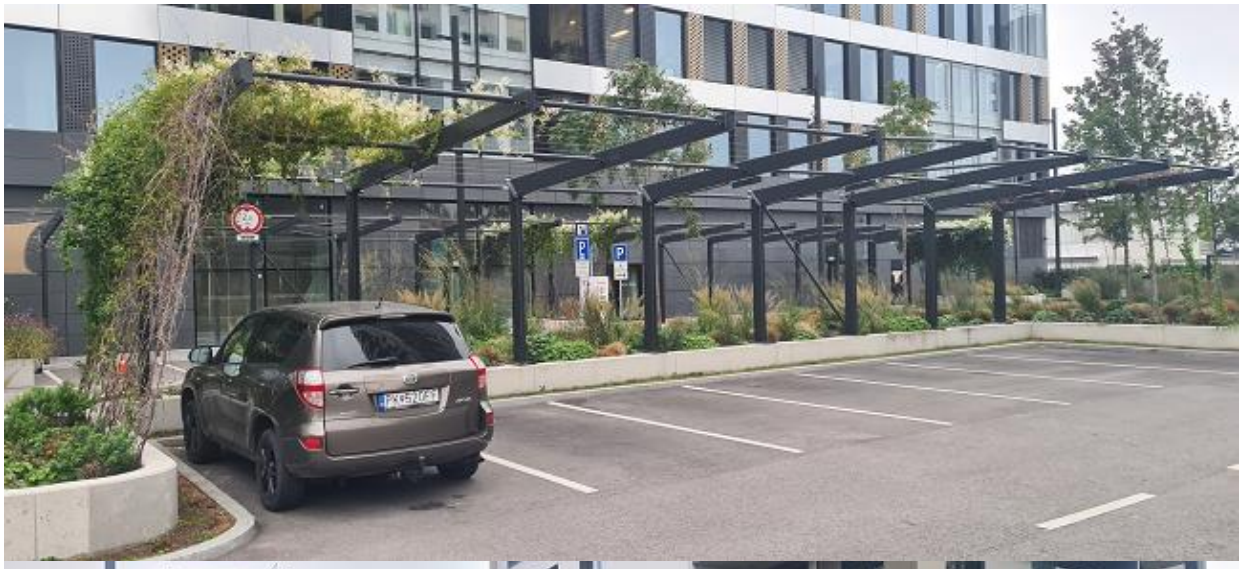
- Realizácia výsadby vzrastlých drevín s veľkou korunou v počte 1 ks dreviny na každé 4 povrchové parkovacie státia; myslí sa tým nielen počet ale aj umiestnenie, aby svojou korunou tieto 4 parkovacie státia tienili. Koreňovú sústavu pri tom je potrebné zakladať tzv. švédskym systémo:

alebo ako alternatívu použiť systém tzv. stromových buniek:

- Parkovacie státia samotné prekryť popínavými rastlinami na nosných konštrukciách z oceľových laniek.

Vyhodnotenie príslušným orgánom: Navrhovateľ po oboznámení uviedol odpoveď vo svojom stanovisku uvedenom v odôvodnení tohto rozhodnutia – časť strechy je riešená ako extenzívna vegetačná strecha, samostatný stavebný objekt tvoria sadové úpravy areálu za účelom eliminácie spevnených plôch.

Návrhy vo veci samej a všeobecné ustanovenia

Vzhľadom na charakter zámeru nepožadujeme ďalšie posudzovanie; objasnenie, dopracovanie a dovysvetlenie v kontexte vytýkaných nedostatkov žiadame vyriešiť v rámci ďalšieho dokazovania v zisťovacom konaní. V rámci rozhodnutia podľa §29 ods.13 v časti výroku o podmienkach žiadame do tejto časti rozhodnutia zahrnúť aj všetky nami navrhované opatrenia alebo im z hľadiska environmentálneho úžitku a ekosystémovej funkcionality ekvivalentné.

Žiadame vyššie uvedené informácie o životnom prostredí a vplyvoch zámeru na životné prostredia vyhodnotiť formou všeobecne zrozumiteľného zhodnotenia opisom z hľadiska šiestych hlavných faktorov posudzovania environmentálnych vplyvov: • klíma, • biodiverzita, • voda, • vzduch, • energie a • územná stabilita biodiverzity; v každom z týchto faktorov žiadame zvoliť relevantné merateľné ukazovatele, ktoré budú následne vyhodnotené aj z hľadiska miery zaťaženia životného prostredia v dotknutom území v zmysle §12 zákona o životnom prostredí porovnaním predpokladaných a prahových hodnôt relevantných ukazovateľov regulovaných osobitnými právnymi predpismi.

Za účelom zabezpečenia efektivity posúdenia vplyvov zámeru na životné prostredie, žiadame konzultovať projekt s verejnosťou. Konzultáciu je možné vykonať úradne ako ústne pojednávanie alebo mimoúradne pracovným stretnutím, kedy závery posielame okresnému úradu vo forme stručnej zápisnice. Konzultáciu so ZDS je možné rezervovať tu: https://services.bookio.com/zdruzenie-domovych-samosprav/widget?lang=sk.

• Toto vyjadrenie a spôsob ako ho úrad zohľadnil žiadame uviesť v rozhodnutí. • S podkladmi rozhodnutia žiadame byť oboznámení pred samotným vydaním rozhodnutia a následne sa k nim podľa §33 ods.2 Správneho poriadku vyjadríme. • Rozhodnutie ako aj ostatné písomnosti žiadame doručovať v zmysle §25a Správneho poriadku do elektronickej schránky nášho združenia na ústrednom portáli verejnej správy slovensko.sk; listiny v papierovej forme nezasielať. • Toto podanie písomne potvrdíme podľa §19 ods.1 Správneho poriadku cestou elektronickej podateľne na ústrednom portáli verejnej správy slovensko.sk.
• Zásady Integrity konania ZDS: https://enviroportal.org/portfolio-items/zasady-integrity-konania-zds/
• Environmentálne princípy činnosti ZDS: https://enviroportal.org/portfolio-items/environmentalne-principy-cinnosti-zds/

ZDS je inštitúciou, ktorá zasvätila svoju činnosť dôslednej ochrane životného prostredia a jeho neustáleho zlepšovania. Snaží sa o faktické zlepšovanie životného prostredia komunikáciou a osvetou medzi všetkými, kto do neho zasahuje ale zasadzuje sa aj o právnu ochranu životného prostredia účasťou v povoľovacích konaniach pričom v tejto oblasti predseda ZDS študuje právo a súčasne vykonáva aplikovaný výskum (https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=FD287398550734C849BF16BBBA89). ZDS sa snaží, aby úrady rozhodovali tak, že ďalší socio-ekonomický rozvoj je v symbióze s rozvojom a ochranou životného prostredia, čím sa snaží o Zelenú transformáciu Slovenska ako súčasti európskej Zelenej transformácie (https://ec.europa.eu/reform-support/what-we-do/green-transition_sk) a to výlučne prostredníctvom budovania materiálneho právneho štátu v tejto oblasti. ZDS je bez politickej afiliácie a nemá žiadnu politickú agendu. ZDS má za to, že životné prostredie patrí všetkým a záujem na jeho zlepšovaní si nikto nemôže privlastňovať a to ani biznisovo ale ani politicky. Životné prostredie patrí

všetkým ľuďom bez rozdielu a záujem na jeho zlepšovaní je právom a zodpovednosťou každého a všetkých.

Informácia: Dávame do pozornosti blog predsedu ZDS https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in, v ktorom sa vyjadruje k aktuálnym spoločenským otázkam a činnosti ZDS.

S pozdravom,
--

Združenie domových samospráv | sekretariát
sídlo: Rovniankova 14 | P.O.BOX 218 | 851 02 Bratislava
office: Námestie SNP 13/B | 841 01 Bratislava
+421 907 901 676
www.samospravydomov.org
www.enviroportal.org
www.climaterealityproject.com

Celkové vyhodnotenie stanoviska príslušným orgánom :
- Ďalšie posudzovanie nepožaduje.
- Stanovisko a spôsob, ako ho príslušný orgán zohľadnil sú uvedené v rozhodnutí. Po vykonanom správnom úkone s navrhovateľom a po vykonanej konzultácii vyhodnotené v odôvodnení kurzívnym typom písma. Odkonzultované opatrenie je zahrnuté v podmienkach rozhodnutia.
- Príslušný orgán informoval bezodkladne verejnosť na svojom webovom sídle o začatí zisťovacieho konania. Stanovisko Združenia domových samospráv spolu s doručenými stanoviskami subjektov konania t.j. podklady rozhodnutia spolu s doplňujúcou informáciou zverejnil na webovej stránke www.enviroportál.sk/eia/sk na podstránke predmetného zámeru.
- Príslušný orgán dal Združeniu domových samospráv ako účastníkovi konania možnosť vyjadriť sa k podkladom pred vydaním rozhodnutia podľa § 33 ods.2 Správneho poriadku listom č. OU-RK-OSZP-2024/010378-014 doručeným Združeniu domových samospráv dňa 22.11.2024, v stanovenej lehote piatich dní a ani do vydania tohto rozhodnutia nebolo príslušnému orgánu doručené vyjadrenie k zaslaným podkladom.

Stanovisko generálneho projektanta stavby „Stavebné úpravy a modernizácia chovu rýb - prevádzka Biely Potok", k písomnému stanovisku Združenia domových samospráv v konaní - Oznámenie o zmene v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. doručené na príslušný orgán 26.11.2024 :

Dňa 15.11.2024 ste nás listom č. OU-RK-OSZP-2024/010378-012 zo dňa 15.11.2024, informovali o podaní písomného stanoviska Združenia domových samospráv (ďalej len ZDS) v konaní „Oznámenie o zmene" v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. pre stavbu „Stavebné úpravy a modernizácia chovu rýb - prevádzka Biely Potok". Lehota na vyjadrenie bola predĺžená listom č. OU-RK-OSZP-2024/010378-013 zo dňa 15.11.2024. Dňa 22.11.2024 nám bola doručená pozvánka na vykonanie konzultácií, listom č. OU-RK-OSZP-2024/010378-015.V zmysle vyššie uvedeného Vám za spol. ProBim s.r.o., ako splnomocneného zástupcu spoločnosti Slovryb, a.s., Príbovce 258, 038 42 Príbovce, IČO: 31 577 156, predkladáme nasledovné stanovisko a vyjadrenia k jednotlivým bodom ZDS.

Dôsledok klimatický zmien

Navrhované stavebné úpravy a modernizácie existujúceho chovu sú priamou reakciou na klimatické zmeny na našom území a predmetný zámer je len ďalším krokom predkladateľa v eliminácií týchto dôsledkov.

Prevádzkovateľ existujúceho chovného zariadenia rýb na Bielom potoku, ktorým je Slovryb, a.s. Príbovce (ďalej len prevádzkovateľ), dlhodobo rieši vplyv klimatických zmien a ich dopad na množstvo vody v rieke Revúca, ktorá primárne zásobuje chovné zariadenie vodou. Dlhotrvajúce horúce letá kombinované s nízkymi zrážkami (dažďové a snehové) spôsobujú sezónny pokles použiteľného objemu vody pre chovné zariadenie. Vzhľadom k tomu, že existujúci spôsob chovu je závislý na vysokom prietoku a množstve chovnej vody, spôsobujú sezóne výkyvy vody zásadný problém chovu rýb v predmetnom chovnom zariadení. V tejto súvislosti prevádzkovateľ v minulosti vybudoval vlastný sekundárny zdroj vody z horského prameňa, ktorý ma za cieľ eliminovať sezónne výkyvy vody v rieke Revúca. Postupom času je aj tento zdroj nedostatočný na kompenzáciu poklesu množstva vody v rieke Revúca.

V súvislosti s vyššie uvedením dopadom klimatických zmien prevádzkovateľ rieši aj otázku súvisiacu so zachovaním biokoridora rieky Revúca a súvisiacej biodiverzity napojenej na túto rieku v úseku, od bodu odberu vody pre chovné zariadenia až bo bod spätného vlievania, čo predstavuje cca 2km riečneho toku (ďalej len ovplyvnený tok). Prevádzkovateľ v tejto súvislosti vypracoval projekt revitalizácie vyššie uvedenej časti toku rieky Revúca. Tento projekt revitalizácie je v súčasnosti už v povoľovacom procese. Projektová príprava revitalizácie sa začala v auguste 2023 a bola dokončená v máji 2024, riešiteľom vyššie uvedeného bioekologického projektu je RNDr. Vladimír Druga - Ekospol.

Ciele stavebnej úpravy a modernizácie chovného zariadenia

Tak ako je uvedené v zámere, projekt primárne rieši elimináciu dôsledkov klimatickej zmeny v súvislosti s úbytkom vody v rieke Revúca, čo je hlavným a zásadným problémom chovu v existujúcom chovnom zariadení. Modernizáciou chovu dôjde k sekundárnym pozitívnym dopadom na biokoridor rieky Revúca a biodiverzitu ktorá je na tento tok naviazaná. V tejto súvislosti sú hlavné ciele nasledovné:

a) Zásadné zníženie potreby vody v chovnom zariadení pri zachovaní chovného objemu rýb
b) Zvýšenie prietoku vody v rieke Revúca na úseku ovplyvneného toku
c) V súvislosti s riešenou revitalizáciou ovplyvneného toku dôjde k stabilizácii riečneho biokoridoru
d) V rámci areálu dôjde k zníženiu zastavaných plôch, ktoré budú nahradené zatrávnením a zeleňou
e) V riešenom území budú dažďové vody primárne odvádzané do podzemných vôd, čo v súčasnosti nie je možné pre zastavanosť areálu
f) Strecha budovy poskytuje dostatočnú plochu pre umiestnenie fotovoltických panelov ako obnoviteľný zdroj elektrickej energie na čiastočné pokrytie vlastnej spotreby
g) Eliminácia negatívneho dopadu chovu na vodné vtáctvo a dravce v súvislosti so súčasnými opatreniami, ktoré eliminujú škody chovu spôsobené vodným vtáctvom a dravcami (napr. eliminácia potreby ochranných sieti)
h) Hospodársko-sociálny dopad v oblasti zamestnanosti a potravinovej sebestačnosti a iné.

Vzhľadom k vyššie uvedeným environmentálnym skutočnostiam máme za to, že navrhovaný projekt bude mať pozitívny prínos pre riešené územie, v kontexte dlhodobých systémových krokov prevádzkovateľa. Navrhované stavebné úpravy a modernizáciu areálu je nutné chápať ako systémové riešenie, ktoré prevádzkovateľ postupne a dlhodobo vykonáva.

Vyjadrenie k jednotlivým bodom ZDS

Vyjadrenie k jednotlivým bodom ZDS
1) Namietame porušenie základnej zásady ochrany životného prostredia podľa §12 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. v dôsledku čoho zámerne vyhodnocuje vplyvy na životné prostredie spôsobom predpokladaným osobitnými právnymi predpismi určenými na ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia s priamym následkom nedodržania účelu zisťovacieho konania podľa §2 písm.a, písm.b a písm.e; spracovaný zámer nezabezpečuje vysokú a účinnú ochranu životného prostredia a neprispieva tak k integrácii environmentálnych aspektov do prípravy a následného schvaľovania projektov; nezistili a neopísali sa všetky priame a nepriame vplyvy navrhovanej činnosti v dôsledku čoho, s nezískal odborný podklad pre nasledujúce povoľovacie procesy. Súčasne to predstavuje nesúlad a problém aj z hľadiska nového a účinného Nariadenia o zelených tvrdeniach
(https://www.europarl.europa.eu/RegistreWeb/search/simpleSearchHome.htm?relations=NUTA%23%23T9-0131%2F2024
<https://www.europarl.europa.eu/RegistreWeb/search/simpleSearchHome.htm?relations=NUTA%23%23T9-0131%2F2024&sortAndOrder=DATE_DOCU_DESC>&sortAndOrder=DATE_DOCU_DESC);
tvrdenia, ktoré nie sú merateľne overiteľné je nutné považovať

za greenwashing a v zmysle zásady predbežnej opatrnosti nie je možné závery uvedené v zámere akceptovať ako relevantné posúdenie vplyvov na životné prostredie a jeho zložky. Absentujú najmä ale nielen overiteľné tvrdenia na základe vyhodnotenia merateľných technických veličín regulovaných podľa zákona o ochrane ovzdušia, podľa vodného zákona a zákona o ochrane prírody a krajiny; zámer obsahuje iba neoveriteľné tvrdenia, ktoré sú síce spracované odborne spôsobilou osobou avšak z hľadiska exaktnej overiteľnosti sú nedostatočné. Keďže ide o Nariadenie EÚ, ide o primárne právo EÚ, ktoré je priamo vykonateľné a nevyžaduje sa vnútroštátna transpozícia a súčasne má nariadenie v zmysle čl.7 ods.2. Ústavy SR prednosť pred vnútroštátnym právom. Okresný úrad má povinnosť zámer vyhodnotiť aj vo vzťahu k Nariadeniu o zelených tvrdeniach, o ktoré týmto žiadame.

Odpoveď:
Námietka na porušenie základnej zásady ochrany životného je irelevantná - neopodstatnená, nakoľko „Oznámenie o zmene" je plne v súlade s požiadavkami prílohy č. 8a zákona č. 24/2006 Z.z. Jedná sa o zmenu na existujúcom chovnom zariadení lososovitých rýb, ktorá je v činnosti viac ako 30 rokov. Samotný chov podlieha prísnym kritériám charakteristickým pre chov týchto druhov rýb, ktoré sú citlivé na kvalitnú vodu, manipuláciu, krmivo a pod. V oznámení o zmene navrhovanej činnosti boli jasne definované a popísané negatívne aj pozitívne vplyvy. Podotýkame, že sa jedná o zmeny v existujúcom oplotenom areáli, bez nárokov na územný záber. Prevádzka je už zabehnutá a všetky rutinné činnosti má v súlade s legislatívnymi požiadavkami.

2) V dôsledku novely zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredieč.272/2023 Z.z. účinnej od 01.04.2024 sa v dôsledku ustanovenia §64 ods.1písm.h na zisťovacie konanie neuplatňuje správny poriadok pričom zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie bližšie neupravuje ani proces ani náležitosti rozhodnutia. Z uvedeného vyplýva, že na zisťovacie konanie sa neuplatňuje celá tretia časť správneho poriadku vrátane ustanovení o ústnom pojednávaní či nahliadaní do spisov alebo vyjadrovaní sa k podkladom rozhodnutia; ale ani ustanovenia o rozhodnutí či spôsobe akým nadobudne právoplatnosť a vykonateľnosť. Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie však neobsahuje osobitné ustanovenia o procesnom spôsobe zabezpečenia konzultácie ale ani o všetkých náležitostiach rozhodnutia a tak je nepredvídateľné ako bude úrad procesne postupovať, aké náležitosti má mať rozhodnutie a ako má byť zabezpečená konzultácia, ktorú má úrad povinnosť zabezpečiť a verejnosť má nárok sa jej zúčastniť (§63 zákona EIA); nejasné sú aj všetky náležitosti rozhodnutia a spôsob kedy a ako bude právne pôsobiť. Tým sa celý proces zisťovacieho konania stáva nepredvídateľným a priamo porušujúcim čl.6 ods.4 Aarhuského dohovoru ukladajúcim právo verejnosti ovplyvniť projekt v čase keď sa to dá efektívne ako aj pôsobí priamo proti čl.6 ods.5 Smernice o EIA, ktorý ukladá povinnosť členskému štátu zabezpečiť podrobné inštrukcie o tom ako sa verejnosť môže konzultácií zúčastniť. Požadujeme teda realizáciu konzultácie ako aj jasnú, predvídateľnú a dopredu zrozumiteľnú informáciu o tom, ako sa konzultácia s verejnosťou uskutoční a ako jej výsledok bude vplývať na povolenie a realizáciu navrhovanej činnosti.

Odpoveď:
Navrhovateľ rešpektuje postavenie verejnosti v procese zisťovacieho konania a súčasne rešpektuje platnú legislatívu SR, v tejto súvislosti pokladáme postup Okresného úradu v Ružomberku za správny. Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti bolo riadne zverejnené na webovej doméne MŽP SR www.enviroportal.sk a takisto mesto Ružomberok zverejnilo oznámenie o zmene na úradnej tabuli a svojom webovom sídle.

Odborné pripomienky ZDS a otázky v súvislosti s projektom:

1) V dôsledku nutnosti zabezpečenia dobrého stavu životného prostredia je nutné vnímať proces EIA ako ex ante analýzu toho, čo všetko je potrebné splniť, aby sa dobrý stav životného prostredia zabezpečil počas celej životnosti projektu a aby sa v horizontoch 2035, 2040 a 2050 dosiahli európske a globálne klimatické a energetické ciele; najmä čo sa týka uhlíkovej neutrality a energetickej bezpečnosti. V tomto smere je potrebné aj určovať podmienky; nie sú len kompenzáciou za primárny zásah do životného prostredia ale aj ako environmentálne opatrenia, ktoré budú zabezpečovať vysokú úroveň ochrany životného prostredia aj v budúcnosti. Pýtame sa preto, aké opatrenia pripravuje navrhovateľ už dnes, aby

v budúcnosti bol v súlade s environmentálnou reguláciou podľa európskej ale aj slovenskej legislatívy? Aké najlepšie dostupné techniky (BAT) v tomto smere implementuje ?

Odpoveď:
Zmierňujúce opatrenia sú uvedené v oznámení o zmene. Už zo samotnej povahy navrhovanej činnosti sa jedná o jednoznačne lepšie riešenie chovu rýb, kde hlavným prínosom je úspora chovnej vody z rieky Revúca. Sekundárne dopady navrhovanej modernizácie chovu sú napr. v súčinnosti riešeného projektu revitalizácie rieky Revúca na úseku ovplyvneného toku tak, ako je uvedené v úvode tohto stanoviska. V súčasnej dobe nie sú stanovené presné požiadavky na životný cyklus stavby ani legislatívne platné zákony, či smernice pre dosiahnutie uhlíkovej neutrality, aj napriek tomu, zámer počíta s už naznačeným smerovaním udržateľnej budúcnosti (vízia európskej politiky Fit for 55). Jedná sa predovšetkým o elimináciu zastavaných plôch, ktoré budú nahradené zeleňou, kompenzáciu prevádzkovej potreby elektrickej energie z distribučnej siete vybudovaním resp. prípravou strechy pre fotovoltickú elektráreň, časť strechy bude vegetačná strecha, použitím stavebných materiálov ktoré v budúcnosti je možné recyklovať alebo opätovne použiť. Pri búracích prácach betónových konštrukcií bude vybúraný betón drvený na mieste staveniska a betónová drť bude použitá ako podkladová vrstva stavby, čím sa v súčasnosti eliminuje dopad výstavby na životné prostredie tak pri odvoze odpadu, ako aj pri ťažbe štrku a jeho doprave na stavenisko. Samotná prevádzka nemá energetickú požiadavku na vykurovanie budovy s výnimkou malej administratívnej časti, ktorá bude spĺňať požiadavky energetickej hospodárnosti, a iné. K udržateľnosti a ochrane životného prostredia prispieva predovšetkým požitie RAS technológie pre inovatívny chov lososovitých rýb, ktorý je na najvyššej úrovni súčasného poznania v oblasti chovu rýb. Tento systém sa využíva aj pre chov morských rýb na zemskom povrchu, čo eliminuje napr. morský rybolov.
Zásadným a dlhotrvajúcim efektom udržateľnosti je už vyššie uvedená minimálna potreba chovnej vody. Z uvedeného vyplýva, že prebytočná voda ktorá v súčasnosti preteká rybochovným zariadením, bude na budúce roky znovu pretekať na úseku ovplyvneného toku. Uvedený dopad je zásadný pre biokoridor a biodiverzitu na úseku ovplyvneného toku rieky Revúca.

2) Medzi ľudské práva tretej generácie patrí právo na priaznivé životné prostredie (<http://ludskeprava.euroiuris.sk/index.php?link=gen_lud_prav>http://ludskeprava.euroiuris.sk/index.php?link=gen_lud_prav); medzi tieto práva však patrí aj právo na hospodársky a sociálny rozvoj. Je potrebné spracovať projekt tak, aby realizoval obe tieto práva súčasne a nekládol ich do vzájomnej kolízie. Z tohto dôvodu je potrebné projekt zanalyzovať aj z hľadiska plnenia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja ako aj obce. Osobitne je potrebné vyhodnotiť vplyv Európskej zelenej dohody (<https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europeangreen-deal _sk> https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_ sk)
a možnosti jej uplatnenia.
ZDS tvrdí (podobne ako Európska komisia) že ekonomika nemusí byť v rozpore s ekológiou ale majú sa vzájomne dopĺňať; ako sme opakovane uviedli, toto je dokonca ústavným princípom, ktorý sa doteraz nedarí plne napĺňať. Predseda ZDS je autorom interpretácie rozvinutia produkčnej funkcie Y(X)=f(C)+f(L)+f(A); t.j. produkcia sa rovná kombinácii funkcií výrobných faktorov kapitálu, práce a pôdy. Nazdávame sa, že tak ako kapitál je nositeľom trhovej ekonomiky, práca je nositeľom sociálneho rozmeru, tak pôda je nositeľkou environmentálneho rozmeru. ZDS tak presadzuje myšlienku zelenej transformácie hospodárstva tak, aby bola konkurencieschopnou modernou ekonomikou s tým, že túto transformáciu vidíme prostriedkami ekologického zlepšovania nielen samotného prostredia, ale aj ekologizácie samotnej výroby. Iným slovom, konkurenčnú výhodu môže získať ten, ktorý vhodne investuje do životného prostredia, čo sa mu súčasne vráti na produktivite a teda v konečnom dôsledku na hospodárskom výsledku. Neopomenuteľnou skutočnosťou je aj to, že takto sa súčasne generuje aj sociálny a trhový rast. Slovensko tak môže získať náskok práve v rozhodujúcej kategórii nadchádzajúceho obdobia a to je dôraz na životné prostredie. Inšpiráciou nám môže byť historický rudný banský priemysel v Kremnicku, Štiavnicku, na Spiši a Gemeri, ktorý sa nespoliehal na fosílnu energiu ale na udržateľné formy energie (zväčša tajchy a iné formy vodnej energie).

Podľa čl. 6 ods.4 Aarhuského dohovoru „Každá Strana umožní včasnú účasť verejnosti v čase, keď sú ešte otvorené všetky možnosti a účasť verejnosti sa môže uskutočniť efektívne.“; podľa čl.6 ods.5Aarhuského dohovoru „Každá Strana, ak je to primerané, podnecuje potenciálnych žiadateľov, aby zistili zainteresovanú verejnosť, vstúpili s ňou do diskusie a ešte pred požiadaním o povolenie jej poskytli informáciu o cieľoch ich žiadosti.“. Je právom každého sa zaujímať o životné prostredie a je právom každého intervenovať v prospech jeho zlepšovania a ochrany.
Bez zmien vo vnímaní spoločnosti, štátu, samospráv a investorov sa nikam nepohneme; staré modely fungovania musia nahradiť moderné a zákonom predpokladané. Ide o praktickú aplikáciu quintuple helix modelu (<https://en.wikipedia.org/wiki/Quadruple_and_quintuple_innovation_helix_framework> https://en.wikipedia.org/wiki/Quadruple_and_quintuple_innovation_helix_framework),
ktorý je základným kameňom zelenej agendy EÚ ako jej základná „kompetenčná“ metodika.
Schématicky jeho fungovanie opisujú nasledovné diagramy: prvý z hľadiska „kompetenčného“, druhý z hľadiska funkčného vymedzenia (ten uvádzame až v ďalšom bode vyjadrenia): V centre – spoločnom prieniku sa stretávajú snahy a úsilie vlády a mestských administratív (government), podnikateľov a investorov (Industry) ako aj odbornej verejnosti a vzdelávacích inštitúcií, vedeckých inštitúcií (Academy) a občianskeho sektora (Civil Society). Všetci pôsobia v životnom prostredí (Environment), ktoré sa už nevníma len ako prírodné prostredie (čo je prekonaný koncept) ale aj ak ako sociálne prostredie, ekonomické prostredie, politické a spoločenské prostredie, kultúrne prostredie a ich súhra. V procesnom znázornení ide o nikdy sa nekončiacu špirálu vzájomného ovplyvňovania sa uvedených aktérov spolupôsobiacich tak, aby sa „človek staral o vlastnú krajinu resp. mesto/dedinu“:
Ak sa budeme všetci správať, ako sme naznačili vyššie, vytvoríme podmienky k udržateľnému rozvoju nielen v územnom či ekologickom slova zmysle ale aj v ekonomickom, sociálnom a hospodárskom slova zmysle. Nie je to prejavom autokratickej snahy ZDS a jeho predsedu vnútiť svoj pohľad na svet, je to snahou o implementáciou oficiálneho modelu fungovania Európskej únie, ktorý sa uplatňuje ako metodika napríklad pri každom vyhodnocovaní projektov financovaných z prostriedkov EÚ.
Akým spôsobom navrhovateľ spolupracuje s obcou a jej obyvateľmi pri realizácii práva na udržateľný socio-hospodársky rozvoj a súčasne pri realizácii práva na priaznivé životné prostredie – ktoré ako investor spoluvytvára? Akým spôsobom vytvára priestor pre verejnosť vo všeobecnosti, akým spôsobom vytvára priestor pre obyvateľov obce a akým spôsobom vytvára priestor pre verejnosť z procesu EIA? Akým spôsobom navrhovateľ prispieva k zelenej transformácii hospodárstva a celej spoločnosti založenej na inováciách a vzťahu ku krajine ako predpokladá Európska zelená dohoda(<https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sk> https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sk)?
Žiadame, aby primerané prvky zelenej transformácie boli uvedené v podmienkach rozhodnutia.

Odpoveď:
Tak ako je uvedené vyššie v odpovediach, navrhovateľ plne rešpektuje platnú legislatívu SR a nikomu neupiera zákonne sa vyjadriť k jeho zámerom a aktivitám ktoré vykonáva v rámci svojej činnosti. Dôkazom vyššie uvedeného tvrdenia je toto predmetné konanie a účasť ZDS (Bratislava)
v konaní. V súvislosti s vyššie uvedeným, každý kto má záujem o veci verejné a o ochranu životného prostredia, môže oficiálnou cestou vstúpiť do predmetného konania a vyjadriť vlastný pohľad na predmetnú činnosť. Podmienkou akceptovania pripomienky je jej objektivita, legislatívna platnosť a dá sa akceptovať aj dobrý úmysel bez podpory legislatívy pokiaľ je z ekonomického hľadiska únosný.
Predložený zámer reflektuje na fakt, aby čo najmenej zaťažoval dotknuté územie. Všetky opatrenia na zmiernenie vplyvov sú uvedené oznámenia o zmene. Zároveň už samotný projekt obsahuje návrhy technického a technologického riešenia, ktoré zásadným spôsobom prispievajú k zlepšeniu životného prostredia v širšom kontexte napr. zásadná zmena chovu rýb systémom RAS, eliminácia zastavaných plôch a ich náhrada zeleňou, odvádzanie zrážkových vôd do podzemných vôd, časť strechy je riešená ako extenzívna vegetačná strecha ...

3) Podľa analýzy MŽP SR, Inštitútu environmentálnej politiky „Vedúci! Obce horia!“ (<https://minzp.sk/iep/publikacie/ekonomicke-analyzy/veduci-horia-obce.html> https://minzp.sk/iep/publikacie/ekonomicke-analyzy/veduci-horia-obce.html) sa lokalita

Ružomberok nachádza v 1. stupni ohrozenia horúčavami, 1. stupni ohrozenia suchom a 7. stupni ohrozenia povodňami.
Uvedené prejavy sú prejavmi a dôsledkami klimatickej krízy; úrad preto musí tieto riadne vyhodnotiť a navrhnúť pri tom vhodné adaptačné a mitigačné opatrenie. Pri vyhodnocovaní vplyvov klimatickej krízy a návrhu adaptačných i mitigačných opatrení je potrebné vychádzať z Adaptačnej stratégie SR, kraja ako aj dotknutej obce/mesta. ZDS ďalej v texte uvádza opatrenia, ktoré sa stali na Slovensku príkladmi dobrej praxe.
Klimatickú krízu neustále podceňujeme; krátkodobé (politické) záujmy vďaka populistickým politikám často „víťazia“ nad dlhodobými stratégiami (prírodné) zlepšenia globálnych klimatických podmienok smerom k udržateľnej adaptácii (<https://shorturl.at/hjlr4> https://shorturl.at/hjlr4).
Pre plné pochopenie problému ako aj ďalšie odborné poznatky na túto tému a jej vzťah k hospodárstvu a zvyšovaniu životnej úrovne je možné sa dozvedieť v odbornej štúdii OECD ohľadne klimatických zmien a analýzy bodov z ktorých niet návratu: https://read.oecd.org/10.1787/abc5a69e-en.
Aké adaptačné a aké mitigačné opatrenia vo vzťahu ku klimatickej kríze navrhovateľ implementuje v projekte? Akým spôsobom sa budú účinne znižovať vplyvy klimatickej krízy?

Odpoveď:
Platí úvod tohto stanoviska. Navrhovaná modernizácia je len ďalším krokom prevádzkovateľa na elimináciu dopadov klimatickej zmeny na našom území, ktoré podporujú už rozbehnuté, schválené alebo realizované opatrenia prevádzkovateľa.

4) Európska komisia implementuje balíček energetických reforiem popularizovaných pod názvom „Fit for55“(<https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/fitfor55/>https://www.consilium.europa.eu/ sk/policies/fit-for-55/), čím sa naznačuje ambícia EÚ stať sa uhlíkovo neutrálnym kontinentom.
Žiadame navrhovateľa, aby uviedol opatrenia, ktorými navrhuje prispieť k tejto snahe v rámci svojho zámeru. Bližšie vysvetlenie nájdete v odbornom článku (<https://euobserver.com/climate/152419>https://euobserver.com/climate/152419).
Akým spôsobom projekt prispieva k napĺňaniu európskej politiky Fit for 55?

Odpoveď:
Odpoveď je zhrnutá v bode č.1). „Odborné pripomienky ZDS ...“. Návrh je súborom riešení a opatrení ktoré sú základom pre udržateľnosť v celom kontexte.

5) Energetická efektivita, je komplexná téma, ktorá má na jednej strane zabezpečiť znižovanie uhlíkovej stopy budov a na strane druhej pomôcť vlastníkom a prevádzkovateľom budov znižovať náklady na pich prevádzku. Približne <https://ec.europa.eu/info/news/focus-energy-efficiencybuildings- 2020-feb-17_en> tri štvrtiny budov v Európe nie sú energeticky efektívne. Budovy v EÚ spotrebujú asi 40 percent energie a vyprodukujú 36 percent emisií skleníkových plynov. Zvýšenie ich energetickej efektívnosti by prinieslo úspory aj pomohlo zabrzdiť klimatické zmeny. Roku 2030 by mali všetky novopostavené budovy produkovať nulové emisie; pričom do tejto kategórie spadajú aj rekonštrukcie budov. Pri rekonštrukciách je dôraz na kvalitu a hĺbkové systémové rekonštrukcie.
Obnova budov je jedným z pilierov slovenského Plánu obnovy a odolnosti, ktorý ma zabezpečiť zotavenie slovenskej ekonomiky z pandémie COVID-19 a zároveň ho nasmerovať k uhlíkovej neutralite. Preukázanie splnenia tejto požiadavky je teda vo verejnom záujme ako aj v záujme zabezpečenia konkurencieschopnosti Slovenska a jeho hospodárstva prostredníctvom znižovania prevádzkových nákladov spojených s budovami.
Viacej informácií ako aj informácie o pripravovanej energetickej smernici:
<https://euractiv.sk/section/klima/news/nova-smernica-urci-povinne-energeticke-standardy-aj-pre-existujuce-budovy/> https://euractiv.sk/section/klima/news/nova-smernicaurci-povinne-energetick e-standardy-aj-pre-existujuce-budovy/. V dôsledku požiadavky na udržateľnosť klimatickej infraštruktúry je pri financovaní z európskych zdrojov potrebné už dnes preukázať splnenie budúcich požiadavok, aj keď dnes ešte nie je legislatívne podchytené.
Akým spôsobom zabezpečuje zámer energetickú efektivitu budov ale aj použitých technológií?
* Zabudované emisie sú nepriamym vplyvov stavby spôsobenej výrobou stavebných materiálov.

Emisie z vykurovania a chladenia budú klesať s nástupom energeticky úsporných budov a nižšou spotrebou fosílnych palív. Pri ďalšom ozeleňovaní stavebného sektora treba znížiť emisie, ktoré vznikajú pri výrobe stavebného materiálu, pri stavbe budovy a jej demolácii. Sektor budov je v Európskej únii zodpovedný za 36 percent emisií skleníkových plynov.
Doposiaľ sme sa z hľadiska energetickej a emisnej náročnosti zaoberali predovšetkým emisiami pri prevádzke budovy, teda tými, ktoré vznikajú pri vykurovaní a chladení. V minulosti, keď sa nestavali energeticky vysoko efektívne budovy, tvorila fáza prevádzky viac ako 90 percent emisií celého životného cyklu budovy. Keďže európske budovy budú v dôsledku klimatických politík čoraz energeticky účinnejšie a poháňané obnoviteľnými zdrojmi energie, do centra pozornosti sa čoraz viac dostávajú takzvané zabudované emisie. Tie vznikajú pri výrobe stavebných materiálov, pri výstavbe budovy, demolácii a odstránení stavby. Na vstupoch (výroba stavebných materiálov) ide o nepriamy vplyv na inom mieste, ktorý môže byť predmetom posudzovania iných zámerov (napr. cementáreň a fabrika na výrobu stavebných dielov) a treba uvažovať s tým, aby sa bilancia nezapočítavala dva krát. Na výstupoch je to priamy vplyv v podobe tvorby stavebných odpadov, ktoré je však možné ďalej spracúvať.
Z uvedeného dôvodu žiadame o vyhodnotenie vplyvov celého životného cyklu zámeru a to najmä nepriamych vplyvov pri výrobe stavebných materiálov a priamych vplyvov v dôsledku demolície či dekonštrukcie stavieb či iných častí projektu.

Odpoveď:
Odpoveď je zhrnutá v bode č.1). „Odborné pripomienky ZDS ...“. Návrh je súborom riešení a opatrení ktoré sú základom pre udržateľnosť v celom kontexte.

6) Žiadame vyhodnotiť zámer z hľadiska rôznych environmentálnych pohľadov, ktoré sme zverejnili tu:<https://enviroportal.org/portfolio-items/vseobecne-pripomienky-zds/>https://enviroportal.org /portfolio-items/vseobecne-pripomienky-zds/. Žiadame však navrhovateľa, aby všeobecne zrozumiteľným spôsobom v doplňujúcej informácii uviedol, ktoré hlavné environmentálne vplyvy identifikoval, aké environmentálne ciele sledoval pri ich riešení sledoval a ako ich navrhuje dosahovať a akými opatreniami zmierňuje svoj zásah do životného prostredia; taktiež aby uviedol všetky argumenty, prečo si považuje svoj projekt za environmentálne prípustný a celospoločensky prospešný.

Odpoveď:
Viď úvodné „Stanovisko“ a súhrnná informácia je obsiahnutá v bode č.1). „Odborné pripomienky ZDS ...“.
Stanovisko k bodu 6:
ZDS nie oprávnenou ani štátnou inštitúciou, ktorá má oprávnenie určovať oblasti záujmu sledovania životného prostredia alebo vyhodnocovania projektov, v tejto súvislosti je požiadavka irelevantná.

7) Glasgowská konferencia a odborný panel konštatoval, že dynamika klimatickej krízy sa od Parížskej konferencie ešte zhoršila (zrejme hystériou navyšovania zaťaženia životného prostredia, kým to ešte nie je zakázané). Preto je nevyhnutné okamžite prijať účinné opatrenia na zabezpečenie dosiahnutia cieľov COP26 (<https://e.dennikn.sk/2608713/je-cas-na-nudzovy-rezimco-
sa-stalo-na-klimati ckej-konferencii-v-glasgowe-a-co-to-znamena-pre-slovensko/>
https://e.dennikn.sk/2608713/je-cas-na-nudzovy-rezim-co-sa-stalo-na-klimatic kej-konferencii-vglasgowe-a-co-to-znamena-pre-slovensko/); žiadame uviesť a vyhodnotiť účinnosť prijatých opatrení na dosiahnutie týchto cieľov.

Odpoveď:
Tak ako je uvedené vyššie v odpovediach, navrhovateľ plne rešpektuje platnú legislatívu SR. Prednáška na konferencií a jej záver nie je zákonodarným subjektom, v tejto súvislosti je požiadala ZDS v bode 7 irelevantná.

8) Osobitne žiadame vyhodnotiť vplyvy na nadradenú infraštruktúru (vodovod, kanalizácia, dopravná sieť); za týmto účelom požiadať mesto/obec o informáciu o pláne a časovom rámci ich rozvoja. V tomto kontexte je potrebné spracovať a analyzovať krajinotvorný koncept zasadený do územnoplánovacej

dokumentácie (mapových podkladov), z ktorých by bolo zrejmé ako priestorové vedenie a napojenie (ako aj ďalšie priestorové a funkčné súvislosti), na ktoré by sa dali aplikovať kapacitné ukazovatele ako aj ďalšie ukazovatele podľa osobitných právnych predpisov vyhodnocujúcich prahové hodnoty miery zaťaženia daného územia predmetnou ľudskou činnosťou. Je potrebné spracovať a analyzovať dopravno-kapacitné vyhodnotenie širších dopravných súvislostí; rovnako ako vyhodnotenie kapacitných možností ďalšej technickej infraštruktúry.

Odpoveď:
Požiadavka ZDS je irelevantná, nakoľko navrhovaná zmena je plánovaná v existujúcom oplotenom areáli navrhovateľa bez nárokov na ďalší územný záber. V súčasnej dobe je požiadavka irelevantná aj z pohľadu súkromného vlastníctva technickej infraštruktúry, kde mesto/obec nemá komplexnú súhrnnú informáciu o pláne a čase rozvoja tejto infraštruktúry. Pre navrhovaný zámer je vydané „Záväzné stanovisko" UHA Ružomberok o súlade navrhovaného zámeru s územným plánom.

9) Žiadame vyhodnotiť a preukázať dosahovanie dobrého stavu vôd podľa čl.4 Smernice o vodách č.2000/60/ES a to aj spôsobom predpokladaným v §16 vodného zákona a nariadením č.269/2010 Z.z. Žiadame vyhodnotiť odborným posudkom (§16a ods.3 vodného zákona) alebo znaleckým posudkom (§17 ods.7 zákona o znalcoch). Pri tomto vyhodnotení žiadame vyhodnotiť, akým spôsobom sa prispeje k plneniu celkových cieľov Smernice o vodách za región a celé Slovensko. Žiadame v podmienkach určiť celkové zaťaženie vôd prahovými hodnotami pre tento konkrétny zámer, pri dodržaní ktorých bude zabezpečené dosahovanie dobrého stavu vôd; bude úlohou projektanta navrhnúť projekt tak, aby tieto hodnoty neprekročil.

Odpoveď:
Podrobný popis nakladania s vodami je uvedený v časti III.2.2.3. a III.2.3.2. Požiadavku ZDS na vypracovanie odborného posudku resp. znaleckého posudku považujeme (§16a vodného zákona) za neopodstatnenú, nakoľko sa jedná o modernizáciu existujúcej prevádzky, kde preukázateľne dochádza k ekologickému „lepšiemu" nakladaniu s vodami, tak s povrchovými vodami v rieke Revúca ako aj v podzemných vodách, kde čisté dažďové zrážky budú zásobovať podzemné vody, čo v súčasnosti nie je možné. Uvedené je v súlade s požiadavkami ZDS aby bola zapracovaná modrá infraštruktúra v projekte a v globálnom pohľade sa jedná o ideové plnenie vízie európskej politiky Fit for 55 na ktorú sa ZDS taktiež odvoláva.

10) Žiadame vyhodnotiť a preukázať dosahovanie dobrého stavu ovzdušia podľa §5 až §7 zákona o ovzduší a §27 zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z. v spojení s regulačnými ustanoveniami vyhlášky o verejnom zdraví č.549/2007 Z.z. . Žiadame vyhodnotiť odborným posudkom emisnoimisného posudku (§19 zákona o ovzduší) a akustického posudku (§6 vyhlášky č.549/2007 Z.z.) alebo znaleckým posudkom v príslušnom odbore (§17 ods.7 zákona o znalcoch). Tieto posudky navrhnú aj prahové hodnoty na dosiahnutie dobrého stavu ovzdušia pre daný projekt. Na Slovensku ani jedno mesto nespĺňa limity a regulácie Svetovej zdravotníckej organizácie (<https://primar.sme.sk/c/22885029/slovensko-ovzdusie-znecistenie-normy-zdrav ie.html>https://primar.sme.sk/c/22885029/slovensko-ovzdusie-znecistenie-normy-zdravi e.html) a aj najmenej znečistené mestá (napr. Bratislava a Senica) prekračujú normu 2 až 3 násobne. Nadmerné znečistenie znižuje kvalitu života a ohrozuje predčasnými smrťami významnú časť obyvateľstva. Žiadame v podmienkach určiť celkové zaťaženie vôd prahovými hodnotami pre tento konkrétny zámer, pri dodržaní ktorých bude zabezpečené dosahovanie dobrého stavu ovzdušia; bude úlohou projektanta navrhnúť projekt tak, aby tieto hodnoty neprekročil a zdroje znečistenia ovzdušia kumulatívne tieto hodnoty neprekročili.

Odpoveď:
Požiadavka je neopodstatnená, nakoľko technológia chovu rýb nie je žiadnym zdrojom znečisťovania ovzdušia, v areáli sa nenachádzajú ani žiadne energetické zdroje znečisťovania ovzdušia.

11) Žiadame vyhodnotiť súlad s limitmi akustického zaťaženia v denných aj nočných hodinách podľa zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z. v zmysle jeho vykonávacej vyhlášky č.549/2007 Z.z. v aktuálnom znení.

Odpoveď:
Požiadavka je neopodstatnená, nakoľko lokalita chovu rýb sa nachádza mimo zastavaného územia, najbližšie objekty bývania sa nachádzajú mimo dosahu prevádzky chovu rýb. Súčasne platí, že chov rýb nie zásadným producentom akustického zaťaženia, dominantné akustické zaťaženie vytvára doprava hlavnej dopravnej infraštruktúry v území.

12) Žiadame vyhodnotiť vplyvy prípadných zdrojov elektromagnetického žiarenia podľa §28 zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z. ako aj vyhodnotiť vplyvy optického žiarenia podľa §29 zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z.

Odpoveď:
Požiadavka je irelevantná, nakoľko prevádzka chovu rýb nie je zdrojom elektromagnetického žiarenia, ani sa nevyužívajú žiadne zariadenia emitujúce takéto žiarenie.

13) Žiadame vyriešiť a zabezpečiť odpadové hospodárstvo v súlade so zákonom o odpadoch a uviesť akým spôsobom je zabezpečená zodpovednosť pôvodcu odpadu.

Odpoveď:
Požiadavka je neopodstatnená, nakoľko existujúca prevádzka nakladá s odpadom v zmysle platnej legislatívy SR a zámer rieši uvedenú problematiku už v rámci konceptu. Komunálny odpad vznikajúci počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti bude zneškodňovaný v súlade so všeobecne záväzným nariadením mesta Ružomberok. Všetky separovateľné druhy odpadu sú a budú aj po zmenách zhromažďované v samostatných kontejneroch. Nebezpečný odpad bude zhromažďovaný vo vyhradenom priestore zabezpečenom v zmysle § 8 vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z.z. a zhodnocovaný /zneškodňovaný prostredníctvom oprávnenej organizácie...

14) Žiadame v dostatočnom množstve zabezpečiť umiestnenie zberných nádob osobitne pre zber:
• komunálneho zmesového odpadu označeného čiernou farbou • kovov označeného
červenou farbou • papiera označeného modrou farbou • skla označeného zelenou
farbou • plastov označeného žltou farbou • bio-odpadu označeného hnedého farbou

Odpoveď:
Požiadavka je irelevantná, Mesto Ružomberok má zavedený separovaný zber odpadu, ktorý je záväzný aj pre všetkých prevádzkovateľov na území mesta.

Návrhy zmierňujúcich, kompenzačných opatrení a návrh adaptačných a mitigačných opatrení na zmiernenie prejavov klimatickej krízy
15) Mapa regionálnej kvality zónuje Slovensko do niekoľkých tried environmentálnej kvality: Zelené zóny predstavujú nenarušenie životné prostredie, žlté zóny predstavujú územie s mierne narušeným prostredím (prevažne poľnohospodárstvom), tmavopieskové predstavujú narušenéúzemia, fialové značne narušené prostredie a červené zóny predstavujú silno narušené prostredie. Rozsah, kvalita a kombinácie zmierňujúcich a eliminačných opatrení je nutné voliť aj v závislosti od typu narušenej kvality tak, aby sa naštartovala prirodzená obnova biodiverzity. Žiadame, aby minimálne 30% rozlohy dotknutej plochy bolo určené na environmentálne opatrenia na nezastavaných ani inak nepostihnutých plochách.

Odpoveď:
Požiadavka je neopodstatnená, nakoľko lokalita sa nachádza mimo zastavaného mesta Ružomberok v lokalite, kde prevažujú prírodné prvky krajiny, vrátane chránených území. Chov rýb nie je činnosťou s výrazným vplyvom na dotknuté územie. Naviac prevádzkovateľ vykonáva opatrenia na zabezpečenie biokoridora rieky Revúca a biodiverzity jej okolia v úseku ovplyvneného toku. Viď úvodné „Stanovisko“.

16) Podľa §17 ods.1 zákona o životnom prostredí (<https://www.slov-lex.sk/pravnepredpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-17.odsek-1> https://www.slov-lex.sk/pravnepredpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf -17.odsek-1) má navrhovateľ povinnosť priamo pri zdroji aplikovať zmierňujúce a kompenzačné opatrenia. Žiadame, aby tieto boli jednoznačne v rozhodnutí identifikované a určené ako záväzné podmienky rozhodnutia zo zisťovacieho konania podľa §29 ods.13 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (<https://www.slovlex. sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-29.odsek-13>https://www.slovlex. sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-29.odsek-13).

Odpoveď:
Zmierňujúce opatrenia sú obsiahnuté v zámere alebo sú špecifikované v rámci tohto stanoviska a odpovedí na otázky ZDS.

Žiadosti ZDS bez odsekov
Časť 1.
Žiadame úrad, aby ako podmienky rozhodnutia uložil aj podmienku realizácie prvkov modrozelenej infraštruktúry (dažďové záhrady, zelené alebo biosolárne strechy, zelené fasády, retenčné alebo poloretenčné parkoviská, zelené rigoly, izolačná zelená stena a podobne); treba sa však riadiť zásadami správnej aplikačnej praxe (<https://www.pocitamesvodou.cz/wpcontent/uploads/2022/04/prezentace_jirivitek.pdf>https://www.pocitamesvodou.cz/wpontent/uploads/2022/04/prezentace_jirivitek.pdf):
* Zakladanie mestských parkov a výsadba stromov; treba sa však riadiť zásadami správnej aplikačnej praxe (<https://www.pocitamesvodou.cz/wpcontent/uploads/2022/04/prezentace_davidhora.pdf>https://www.pocitamesvodou.cz/wpcontent/uploads/2022/04/prezentace_davidhora.pdf)
*Rašeliniská <https://dennikn.sk/2932824/na-orave-sa-zachovalo-vzacne-raselinisko-vacsinu-takych-sme-znicili-teraz-mohli-zadrziavat-vodu-v-krajinereportaz/?cst=0cb0b542e91df114274334bba6364213c6bdd3a7>https://dennikn.sk/2932824/naorave-sa-zachovalo-vzacne-raselinisko-vacsinu-takych-sme-znicili-teraz-mohli-zadrziavat-vodu-vkrajine-reportaz/
*Dažďové záhrady

Dažďové záhrady zadržiavajú vodu, čím pomáhajú udržiavať vodu v krajine a teda je to prevencia pred suchom, zachovávajú prirodzenú vodnú bilanciu a súčasne sú protipovodňovým opatrením a to nehovoríme o estetickej funkcionalite a ekostabilizačnej úlohe.
* Biosolárne strechy tvorené kombináciou vegetačnej strechy a fotovoltiky Zelené strechy sú efektívnou strešnou krytinou s výbornými izolačnými vlastnosťami, čím prirodzene prispievajú k zabezpečeniu optimálnych vnútorných podmienok bez energetických dotácií; fotovoltická elektráreň navyše znižuje energetickú závislosť a prispieva k pozitívnej energetickej bilancii. Vďaka vegetačnému povrchu sa súčasne územie nestáva tepelným ostrovom, s dažďovými vodami sa prirodzene nakladá.alebo alternatívne tvorenej umelým mokraďovým biotopom:
* Zelené fasády
Zelené fasády sú prirodzenou tepelnou izoláciou a tienidlom pred prehrievaním budov, čím prispievajú k tepelnej pohode v interiéri a tak aj znižujú potrebu na tepelnú reguláciu vnútorného prostredia, čím prispievajú k znižovaniu energetickej potreby. Prispievajú k odstraňovaniu tepelných ostrovov v území.
* Zelené parkoviská
Zelené strechy parkovísk a iných vodorovných stavieb a spevnených plôch zabezpečujú bezpečné nakladanie s dažďovými vodami z povrchového odtoku prirodzenou plošnou infiltráciou do podložia, čím prispievajú k zachovaniu vody v území, zachovaniu prirodzenej vodnej bilancie ako aj predchádzajú prehrievaniu územia a vzniku tepelných ostrovov; sú prirodzeným a efektívnym protipovodňovým opatrením. V prípade nevhodných hydrogeologických podmienok ich varianta zabezpečuje lepšie nakladanie s vodami v „reťazci“ opatrení.

* Realizácia výsadby vzrastlých drevín s veľkou korunou v počte 1 ks dreviny na každé 4 povrchové parkovacie státia; myslí sa tým nielen počet ale aj umiestnenie, aby svojou korunou tieto 4 parkovacie státia tienili. Koreňovú sústavu pri tom je potrebné zakladať tzv. švédskym systémom: alebo ako alternatívu použiť systém tzv. stromových buniek:
* Parkovacie státia samotné prekryť popínavými rastlinami na nosných konštrukciách z oceľových laniek.

Odpoveď:
Prvky modrozelenej infraštruktúry sú primerane aplikované už v koncepte riešenia a sú obsahom zámeru. Podrobne sú špecifikované aj v rámci tohto stanoviska a odpovedí na otázky ZDS. Projekt obsahuje návrhy technického riešenia, ktoré prispievajú k zmierneniu vplyvov. Časť strechy je riešená ako extenzívna vegetačná strecha, samostatný stavebný objekt tvoria sadové úpravy areálu za účelom eliminácie spevnených plôch ...

Časť 2.
Návrhy vo veci samej a všeobecné ustanovenia
Vzhľadom na charakter zámeru nepožadujeme ďalšie posudzovanie; objasnenie, dopracovanie a dovysvetlenie v kontexte vytýkaných nedostatkov žiadame vyriešiť v rámci ďalšieho dokazovania v zisťovacom konaní. V rámci rozhodnutia podľa §29 ods.13 v časti výroku o podmienkach žiadame do tejto časti rozhodnutia zahrnúť aj všetky nami navrhované opatrenia alebo im z hľadiska environmentálneho úžitku a ekosystémovej funkcionality ekvivalentné.
Žiadame vyššie uvedené informácie o životnom prostredí a vplyvoch zámeru na životné prostredie vyhodnotiť formou všeobecne zrozumiteľného zhodnotenia opisom z hľadiska šiestych hlavných faktorov posudzovania environmentálnych vplyvov: • klíma, • biodiverzita, • voda, • vzduch, • energie a • územná stabilita biodiverzity; v každom z týchto faktorov žiadame zvoliť relevantné merateľné ukazovatele, ktoré budú následne vyhodnotené aj z hľadiska miery zaťaženia životného prostredia v dotknutom území v zmysle §12 zákona o životnom prostredí porovnaním predpokladaných a prahových hodnôt relevantných ukazovateľov regulovaných osobitnými právnymi predpismi.
Za účelom zabezpečenia efektivity posúdenia vplyvov zámeru na životné prostredie, žiadame konzultovať projekt s verejnosťou. Konzultáciu je možné vykonať úradne ako ústne pojednávanie alebo mimoúradne pracovným stretnutím, kedy závery posielame okresnému úradu vo forme stručnej zápisnice. Konzultáciu so ZDS je možné rezervovať tu:
<https://services.bookio.com/zdruzenie-domovych-samosprav/widget?lang=sk>
https://services.bookio.com/zdruzenie-domovych-samosprav/widget?lang=sk.
• Toto vyjadrenie a spôsob ako ho úrad zohľadnil žiadame uviesť v rozhodnutí. • S podkladmi rozhodnutia žiadame byť oboznámení pred samotným vydaním rozhodnutia a následne sa k nim podľa §33 ods.2 Správneho poriadku vyjadríme. • Rozhodnutie ako aj ostatné písomnosti žiadame doručovať v zmysle §25a Správneho poriadku do elektronickej schránky nášho združenia na ústrednom portáli verejnej správy slovensko.sk; listiny v papierovej forme nezasielať. • Toto podanie písomne potvrdíme podľa §19 ods.1 Správneho poriadku cestou elektronickej podateľne na ústrednom portáli verejnej správy slovensko.sk.
• Zásady Integrity konania ZDS: <https://enviroportal.org/portfolio-items/zasady-integrity-konaniazds/>
https://enviroportal.org/portfolio-items/zasady-integrity-konania-zds/
• Environmentálne princípy činnosti ZDS: <https://enviroportal.org/portfolioitems/
environmentalne-principy-cinnosti-zds/>https://enviroportal.org/portfolioitems/
environmentalne-principy-cinnosti-zds/
ZDS je inštitúciou, ktorá zasvätila svoju činnosť dôslednej ochrane životného prostredia a jeho neustáleho zlepšovania. Snaží sa o faktické zlepšovanie životného prostredia komunikáciou a osvetou medzi všetkými, kto do neho zasahuje ale zasadzuje sa aj o právnu ochranu životného prostredia účasťou v povoľovacích konaniach pričom v tejto oblasti predseda ZDS študuje právo a súčasne vykonáva aplikovaný výskum
(<https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=FD287398550734C849BF16BBBA89>
https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=FD287398550734C849BF16BBBA89).

ZDS sa snaží, aby úrady rozhodovali tak, že ďalší socio-ekonomický rozvoj je v symbióze s rozvojom a ochranou životného prostredia, čím sa snaží o Zelenú transformáciu Slovenska ako súčasti európskej Zelenej transformácie (<https://ec.europa.eu/reform-support/what-we-do/green-transition_sk> https://ec.europa.eu/reform-support/what-we-do/green-transition_sk) a to výlučne prostredníctvom budovania materiálneho právneho štátu v tejto oblasti. ZDS je bez politickej afiliácie a nemá žiadnu politickú agendu. ZDS má za to, že životné prostredie patrí všetkým a záujem na jeho zlepšovaní si nikto nemôže privlastňovať a to ani biznisovo ale ani politicky. Životné prostredie patrí všetkým ľuďom bez rozdielu a záujem na jeho zlepšovaní je právom a zodpovednosťou každého a všetkých.
Informácia: Dávame do pozornosti blog predsedu ZDS <https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in>https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in, v ktorom sa vyjadruje k aktuálnym spoločenským otázkam a činnosti ZDS.

Odpoveď:
- *ZDS nepožaduje ďalšie posudzovanie s čím sa stotožňujeme*
- *Informácie o správnom konaní nespadajú do našej kompetencie a pôsobnosti*

Záver

Tak ako je uvedené v úvode tohto stanoviska, kde uvádzame, že navrhované stavebné úpravy a modernizáciu areálu je nutné chápať ako systémové riešenie, ktoré prevádzkovateľ postupne a dlhodobo vykonáva. Tento zámer je len ďalším krokom navrhovateľa k environmentálno-sociálnej udržateľnosti.

Vyhodnotenie stanoviska príslušným orgánom : Po vykonanom správnom úkone navrhovateľ príslušnému orgánu doručil uvedené stanovisko s odpoveďami. Príslušný orgán požiadavky Združenia domových samospráv, s ktorými bol navrhovateľ oboznámený v zmysle § 33 ods. 2 Správneho poriadku zapracoval do podmienok rozhodnutia.

Výsledok konzultácie

Dôvodom zvolania konzultácií bola skutočnosť, že účastník konania Združenie domových samospráv, P.O.Box 218, 851 02 Bratislava, IČO 31820174 žiadal príslušný orgán, aby zvolal ústne pojednávanie za účelom vykonania konzultácie podľa § 63 zákona EIA, ktorej výsledok žiada uviesť v odôvodnení rozhodnutia. Vykonanie konzultácií podľa § 63 zákona EIA s povoľujúcim orgánom alebo schvaľujúcim orgánom, rezortným orgánom, dotknutými orgánmi, dotknutou obcou a dotknutou verejnosťou sa uskutočnilo dňa 5.12.2024.

Predmetom konzultácie medzi navrhovateľom, obstarávateľom a ostatnými subjektami procesu posudzovania vrátane verejnosti by malo byť najmä :
a) Doplňujúce informácie o navrhovanej činnosti
b) Informácie o možných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia
c) Vzájomné oboznámenie sa so stanoviskami
d) Doplnenie alebo upresnenie navrhovaných opatrení
e) Obsah a rozsah poprojektovej analýzy

Výsledkom konzultácie bola zápisnica, v ktorej sa uvádza :

Konzultácie sa nezúčastnil účastník konania Združenie domových samospráv, P.O.Box 218, 851 02 Bratislava (pozvánka na konzultácie prevzatá – elektronická doručenka 22.11.2024) ako iniciátor konzultácie. Taktiež sa konzultácie nezúčastnil žiadny zástupca dotknutej obce, rezortného orgánu ani dotknutých orgánov.

Príslušný orgán oboznámil navrhovateľa s došlými stanoviskami, ktoré sú zverejnené aj v informačnom systéme EIA na stránke www.enviroportal.sk :

1. Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna správa ochrany ovzdušia č. OU-RK-OSZP-2024/010490-002 Mk zo dňa 6.11.2024
2. Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna vodná správa č. OU-RK-OSZP-2024/010831-002 Kc zo dňa 13.11.2024
3. Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja č. OU-ZA-OSZP1/078801-002 zo dňa 11.11.2024
4. Regionálna veterinárna a potravinová správa Liptovský Mikuláš č. 615/2024-500 zo dňa 13.11.2024
5. Združenie domových samospráv, P.O.Box 218, 851 02 Bratislava, vyjadrenie odoslané 11.11.2024 zaslal príslušný orgán navrhovateľovi na oboznámenie dňa 15.11.2024

Dotknuté orgány štátnej správy, ktoré sa vyjadrili v priebehu zisťovacieho konania nepožadovali ďalšie posudzovanie a vyslovili názor ukončiť posudzovanie navrhovanej zmeny na úrovni zisťovacieho konania.

Účastník konania Združenie domových samospráv, P.O.Box 218, 850 00 Bratislava – Petržalka, IČO 31820174 posudzovanie nepožadoval. Príslušný orgán navrhovateľa oboznámil so stanoviskom tohto účastníka konania v zmysle § 33 ods. 2 Správneho poriadku a jednotlivé body dnes s navrhovateľom aj prekonzultoval. Navrhovateľ doporučuje uviesť do výroku rozhodnutia opatrenia uvedené v bode IV/5 zámeru a požiadavky účastníka konania vyhodnotiť v odôvodnení rozhodnutia.
Opatrenia do výroku rozhodnutia :

Počas projektovej prípravy
- zamedziť, aby sediment – exkrementy z chovných rybníkov neboli vypúšťané do recipientu Revúcej, umožňujúce kontrolu ich tvorby a technicky nenáročné odstraňovanie,
- Návrh RAS rieši separáciu tuhých častíc ako odpadovej produkcie z chovu v bubnovom filtri na úrovni 125µ. Tuhé časti budú následne odvádzané na exitujúce sedimentačné plochy

Počas výstavby
- výstavbu realizovať tak, aby bola prístupová komunikácia na stavenisko prejazdná a čistá;
- zabezpečiť počas výstavby opatrenia proti prašnosti (postrek) a tiež opatrenia proti výjazdu vozidiel so zablatenými pneumatikami;
- Pred začiatkom prác je potrebné vytýčiť všetky existujúce siete v dotknutom území. Je potrebné dodržať všetky ochranné pásma inžinierskych sietí (križovania, súbehy);
- Ak sa bude na stavenisku dočasne skladovať výkopová zemina, bude ju potrebné zabezpečiť proti prašnosti a bude potrebné prijať opatrenia na likvidáciu burín s dôrazom na invazívne druhy;
- výrub drevín možno uskutočniť po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o výrube a právoplatnosti stavebného povolenia maximálne 30 dní pred zahájením stavebných prác;
- pri výrube zabezpečiť, aby nedošlo k poškodeniu okolitých drevín;
- z miesta výrubu bude odstránená všetka drevná hmota;

Počas prevádzky
- Zabezpečiť použitie ikier z dôveryhodných overených zdrojov.
- Trvalo kontrolovať teplotu vody a obsah kyslíka na vstupe a výstupe z chovnej haly;
- Vizuálne kontrolovať zdravotný stav obsádok,
- Kontrolovať RAS a kvalitu vody,
- Prípadný úhyn, odstraňovať v súlade s veterinárnymi predpismi
- zabezpečiť vtok aj výtok vody proti úniku chovaných rýb do voľných vôd

- vzhľadom na výskyt medveďa hnedého, diviakov v danom priestore je potrebné, aby akékoľvek odpady vrátane komunálneho, uhynuté ryby, odpad z rýb, krmivá a iné pachovo výrazné látky boli skladované v uzatvorenom objekte

Vyhodnotenie

Príslušný orgán posúdil predložené oznámenie z hľadiska povahy a rozsahu navrhovanej činnosti, miesta vykonávania navrhovanej činnosti a významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a to aj kumulatívnych, vrátane vplyvov na zdravie obyvateľov, pričom vzal do úvahy súčasný stav životného prostredia v dotknutom území.

Pri rozhodovaní použil primerane kritériá pre zisťovacie konanie podľa Prílohy č. 10 k zákonu o posudzovaní (transpozícia prílohy č. III Smernice 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie).

Dotknuté orgány štátnej správy, ktoré sa vyjadrili v priebehu zisťovacieho konania (stanoviská sú uvedené v odôvodnení) nepožadovali ďalšie posudzovanie a vyslovili názor ukončiť posudzovanie navrhovanej zmeny na úrovni zisťovacieho konania.

Účastník konania Združenie domových samospráv, P.O.Box 218, 850 00 Bratislava – Petržalka, IČO 31820174 posudzovanie nepožadoval. Príslušný orgán zapracoval požiadavky prekonzultované dňa 5.12.2024 s navrhovateľom (uvedené vyššie v stati o výsledku konzultácie) do výroku rozhodnutia a zároveň ich vyhodnotil v odôvodnení rozhodnutia.

Navrhovaná zmena podlieha procesu povolenia podľa osobitných predpisov. Navrhovanú činnosť je možné za predpokladu plného rešpektovania všetkých požiadaviek odporučiť k realizácii.

Záver

Príslušný orgán pri rozhodovaní o tom, či sa navrhovaná zmena bude posudzovať podľa zákona prihliadal na stanoviská dotknutých orgánov doručené k predmetnému zámeru a pri konečnom rozhodovaní primerane použil kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 10 zákona.

Na základe preskúmania a zhodnotenia predloženého oznámenia, vyjadrení subjektov konania, zistenia stavu z hľadiska zhodnotenia povahy a rozsahu navrhovanej zmeny činnosti, miesta vykonávania zmeny navrhovanej činnosti, najmä jeho únosného zaťaženia a ochrany poskytovanej podľa osobitných predpisov, významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, súladu s územno-plánovacou dokumentáciou a úrovne spracovania zámeru tunajší úrad konštatuje, navrhovaná zmena činnosti neohrozuje ani neprimerane neobmedzuje práva a oprávnené záujmy subjektov konania.

V rámci zisťovacieho konania tunajší úrad nezistil žiadne skutočnosti, ktoré môžu byť v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu životného prostredia, alebo ktoré by v závažnej miere ohrozovali životné prostredie a zdravie obyvateľov, ktoré by bolo potrebné posudzovať podľa zákona, a preto príslušný orgán rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Upozornenie:

Podľa § 29 ods. 16 zákona EIA dotknutá obec Ružomberok bezodkladne informuje o tomto rozhodnutí verejnosť na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené, a na úradnej tabuli obce.

Investor a povoľujúci orgán je povinný postupovať v zmysle § 38 zákona EIA.

Poučenie:

Účastníci konania vrátane verejnosti v súlade s § 24 ods. 4 zákona EIA majú právo podať odvolanie proti tomuto rozhodnutiu podľa § 53 a 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov na príslušný orgán v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia.

Vo vzťahu k verejnosti podľa § 24 ods. 4 zákona EIA sa za deň doručenia rozhodnutia považuje 15 deň zverejnenia tohto rozhodnutia na webovom sídle príslušného orgánu (https://www.minv.sk/?oznamy-a-dokumenty-na-stiahnutie-110) a zároveň na úradnej tabuli príslušného orgánu.

Toto rozhodnutie možno preskúmať súdom až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Ing. Milan Filo
vedúci odboru

Rozdeľovník:

Účastníci konania:

1. Slovryb, a.s., Príbovce 258, 038 42, IČO 31 577 156 prostredníctvom splnomocnenca ProBim s.r.o., Priekopská 53, 036 08 Martin – Priekopa, IČO 47 902 825
2. Združenie domových samospráv, P.O.Box 218, 850 00 Bratislava , IČO 31820174

Rezortný orgán :
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka ,
Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava IČO 00156621

Dotknutá obec :
Mesto – Mestský úrad , Námestie A.Hlinku č. 1, 034 01 Ružomberok, IČO 00315737

Dotknuté orgány:

1. Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie, Tu
   štátne správy ochrany prírody a krajiny, vodná správa, odpadového hospodárstva
2. Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja, ul. Vysokoškolákov 8556/33 B, 010 08 Žilina
3. Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, ul. Vysokoškolákov 8556/33 B, 010 08 Žilina
4. Regionálny úrad verejného zdravotníctva Liptovský Mikuláš, Štúrova 36, 031 01 Liptovský Mikuláš
5. Žilinský samosprávny kraj, Komenského 48, 011 09 Žilina
6. Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Ružomberok, Nám.A.Hlinku č. 74, 034 01
7. Regionálna veterinárna a potravinová správa, Kollárova 2, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO 36144860